

dirilis saati

SOSYAL VE KÜLTÜREL
GENÇLİK DERGİSİ

tevhidi gerçeğinin ışığında

GÜZ 2021 / SAYI: 91

BİLİNÇALTI DİZİLERİNİN **TOPLUMSAL** YANSIMALARI

editörden

dirilissaati@gmail.com

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla...

Sözlerimizin bidayetinde geçtiğimiz günlerde idrakine vardığımız Hicri 1443. yılın Alem-i İslam'a hayırlar getirmesini niyaz ederiz.

Her hicri yılbaşı bize aynı zamanda 10 Muharrem'i, Hz. Hüseyin'i ve onun Kerbela'da şehadete yürüyüşünü hatırlatmaktadır. Her Muharrem bize Aşura'yı, düşmanın hayata tutkun olduğundan daha fazla şehadete tutkun olanları ve yolundan dönmeyenleri hatırlatır.

Bu vesile ile Hz. Hüseyin efendimizi, onunla beraber yürüyenleri ve Hüseyini yolun tüm Aziz şehitlerini rahmetle yad ediyor, Hüseyini meşrebin birer öğrencisi olmayı bizlere de nasip etmesini Rabbul Aleminden niyaz ediyoruz.

Diriliş Saati Dergisi olarak, her yeni sayımızda Müslümanca bir çabanın ağır mes'uliyetini omuzlarımızda daha çok hissediyor, bu gayret ve aşk ile gelecek sayılarımızın meşalesini tutuşturuyoruz.

Bu sayımızda dosya konumuz itibarıyla "Bilinçaltı Dizilerinin Toplumdaki Yansımaları"nı incelemeye gayret ettik.

Bu bağlamda; psikolojinin insan üzerindeki etkileri nelerdir? İnsanın yönlendirilebilir bir varlık olması toplum açısından nasıl karşılık bulmaktadır? Televizyonun tarih içerisindeki uğradığı değişimler ve toplumsal tezahürleri, birey ve toplumların uğradığı psikolojik manipülasyonlar gibi konular üzerinde durmaya çalıştık.

Buradan hareketle, bu sayımızın hazırlanmasında emeği geçen yazar kadromuza teşekkürü borç biliriz.

Dosya konusuna dair yazarlarımız tarafından yapılan araştırmalar neticesinde önemli verilere ulaştığımızı ifade ederek, detayların yazarlarımızın satılarında yer aldığını belirtmekle iktifa etmek istiyoruz.

Öte yandan dergimizi deneme yazıları, şiirler, kitap tanıtımları vb. bir dizi alanda farklı ilgi alanlarına hitap edecek şekilde zenginleştirmeye devam ediyoruz. Gelecek sayımızda çok daha farklı ilgi alanlarına da hitap etmek üzere çalışmayı sürdürdüğümüzü buradan ifade etmek isteriz.

Güz Dönemi sayımızın hepimiz için hayırlı ve istifadeli olması temennisi ile Kış Dönemi sayımızda görüşmek üzere...

Dönemlik Sosyal ve Kültürel Dergi / Yıl: 17 Sayı: 91 GÜZ 2021

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Osman Çil Yayın Kurulu : Abdülkadir Avcı - Musa Duman
Haberleşme Adresi : Çiraclar Cad. No:39 Adapazarı/Sakarya İrtibat tel: 0554 824 96 07
E-Posta : dirilissaati@gmail.com Basım Yeri : SAKARYA GELİŞİM OFSET

Dergimizde yayınlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

içindekiler

DOSYA

FARKINDA DEĞİLİZ,
FARKINDA MISINIZ?

MUSAB ALTUNKAYNAK

04

DOSYA

FITRATA ÖTANAZI DAYATMASI

FATİH SEVGİ

09

DOSYA

BİR YOK ETME HİKAYESİ:
PSİKOLOJİK MANİPÜLASYON

ABDÜLKADİR AVCI

14

DOSYA

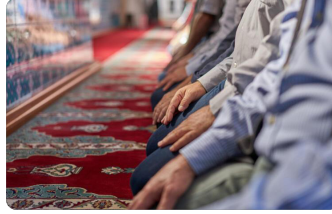

TELEVİZYON SADECE SEYİR
ARACI MI?

MÜBERRA SUSTAN

19

DENEME

VAHYİN ŞUURU NAMAZ

MELİK SENCER ÇAKMAK

24

YENİ KALEM

DUA : KALBIN ALLAH İLE
DERTLEŞMESİ

ELİF BURCU GÜRLER

29

YENİ KALEM

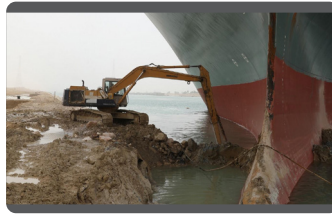

TOPLUMSAL AÇILARDAN İSLAM

MÜCAHİDE GÜNBATI

35

DENEME

SÜVEYŞ KANALI'NDA BİR
İŞ MAKİNASININ HİKÂYESİ:
BOYUN EĞMEK YA DA HAYAL
KURABİLMEK

AMMAR ÖZDEN

36

ŞİİR

YİTİK SESLER

MÜCAHİDE GÜNBATI

40

FARKINDA DEĞİLİZ, FARKINDA MISINIZ?

MUSAB ALTUNKAYNAK

Bir vakanın, olgunun veya nihayete ermiş genel tüm tanımların olumlu/olumsuz tüm sonuçları, sonrasında değerlendirilmeye alınırken, kronolojik olarak, yani en başından yaşanan tüm olayların zaman sırasına göre aşamaları düşünülerek çözümlenir. Nasıl başladı, nasıl ilerledi ve sonuçta kim/nasıl etkilendi gibi. Bu girizgahı yapan ben-deniz de, çevremde yaşanan ve ilgi/etki alanıma giren hangi konu olursa olsun neden-sonuç ilişkisini kurarken, kendi inanışına göre ilk insan olan Adem'in (a.s.) yaratıldığı andan başlarım değerlendirmeye. Adem elmayı yedi, sonrasında hata yaptığını anladı, tövbe etti, dünyaya gönderildi ve zürriyetinden insanlık türedi. Kabil, Habil'i kiskandı, çekemedi, öldürdü ve yeryüzüne ilk kan dökülmüş oldu. Sadece başlangıç kabul edilebilecek bu iki olayın bile psikolojik boyutları düşünüldüğünde, ciltlerce kitaba sığacak tespitler elde edilebilir. Ben, bu satırlara başlarken aslında değineceğim meselenin başından değil, ortalarından, hatta ve hatta belki de insanlığın kaybedilmek üzere olan yaşam mücadelesinin son bölümlerinden başladım. Çünkü bunu en başından ele alacak hiç zamanımız yok.

Tarih, her zaman manipülasyon-

na açık olmuş bir bilimdir. Yaşanan tüm süreçler gah kaleme alınmış, gah dilden dile rivayetle aktarılmıştır. Muhatap olduğu her kesimi doğru/yanlış etkilemiş, insanlığa yön vermiş ve belki de milyarlarca amel defterine "kaynak kitaplık" yapmıştır. Sonuç her ne olursa olsun; tarih, toplumların ve insanlığın naslarından(değişmezlerinden) biri olma özelliğini asla kaybetmemiştir. Ancak her ne kadar vazgeçilmez bir konumda olsa da, kaynağını sadece yaşanmışlıktan alabilir. Yani hangi durum ve konuda olursa olsun, etki alanı oluşturmak için mutlak surette bir yaşanmışlığa muhtaçtır. Bu sebeple milyarlarca hile ve desiseler karşısında dimdik ayakta durabilen tarih, en basit bir yokluk karşısında dahi hiç hükümdedir. Zira etki alanı bu kadar büyük olsa da, gelecekten haber veremez. İnsanlığa, toplumlara her yönüyle öncülük edemez. Varsayımsal davranabilme özelliği bile, yaşanmışlık gerektirir.

Meselemiz elbette tarihi eleştirmek veya yermek değildir. Sadece, ne kadar etkili de olsa, ilahi bir düzene yön veremeyeceğini yukarıdaki basit cümleler bile naçizane ifade edebilmektedir. Hatta denebilir ki; bu denli güçlü bir bilime sıradan ifade-

lerle kafa tutabilen bir inanç sistemi, ancak ve ancak ilahi bir gücün eseridir. Elbette bunları düşündürebilen inanç sistemi karşısında hemen pes edip kabuğuna çekilmiş değildir, tarihin kötü yönlendirdiği tüm oluşumlar. Bilakis hadsizlik bazında her gün daha da palazlanmakta ve ölçüsüzce adımlar atmaya devam etmektedir. Keşfedilen her yenilik, bu etkili bilimin menfi kanadına taze kan olabilme umudu pompalamaktadır. Bu yeniliklerin başında teknoloji ve teknolojinin en etkili yayın organı olan medya gelmektedir. Manipülatif hareketlerin daha hızlı yayılabildiği medya ayağı, toplum nezdinde aktif olduğu zamandan bu yana karanlık ellere hizmet etmiş, onların toplumu kendi emellerine göre yönlendirmesine yardımcı olmuştur. Günümüzde geline nokta irdelendiğinde, bu yönlendirmenin en basitinin ahlaki çöküntü olduğu kanaatine rahatlıkla varılabilir. Zira artık bunun farkına varabilmek çok da zor değildir. Kültürel ve entelektüel olarak en zayıf halkalarımız bile, medyanın ahlaki çöküntüye sebep olduğunu dile getirebilmekte, hatta bununla ilgili nice konferanslar ve antitez niteliğinde yazılı eserler dahi ortaya koyabilmektedir. Ancak bu farkında-

liğin farkında olan sadece toplumumuz değil, aynı zamanda bu ahlaki çöküntünün temellerini toplumun damarlarına zerk eden karanlık medya güçleridir. Adeta meydana getirdikleri yozlaşmalarla yetinememekte, ya da toplumun artık sahip olduğu bu sıradan farkındalığa dahi tahammül edemediğinden kitlesel psikolojilere hücum etmektedir. Aslında bu derin emellerin mesajlarını yıllardır vizyona soktukları bilim-kurgu filmleriyle vermiş, sanki bununla alay ederek egolarını daha da tatmin etmeye çalışmaktalar.

Şimdi ise gelinen nokta daha tehlikeli, daha korkunç ve aleyhimize ilerleyen hamlelerden dolayı daha trajik bir hal almaktadır. Çünkü artık hedefe koydukları şey, bizlerin vicdanıdır. Sebep oldukları davranışsal, ruhsal ve ahlaki bozukluklar bir yana, artık bizim duygu ve hislerimize etki etmeyi amaç haline getirdiler. Maalesef bunu

kısmen başardılar da. 2018 yılında İsraili tarihçi Yuval Harari, Davos'ta yaptığı bir konuşmasında; "Veri önemli. Çünkü öyle bir noktaya ulaştık ki, sadece bilgisayarları hacklemiyoruz, insanlığı ve diğer organizmaları da hackleyebiliyoruz"[1] ifadesiyle, bu cüretkar saldırının nasıl noktalara ulaştığını küstahça dile getirebiliyor. Konuşmanın devamında çok daha çarpıcı ifadeler yer almaktadır. Durumun aciliyetinin daha iyi anlaşılabilmesi için Doç. Dr. Mücahit GÜLTEKİN'in "Batı Tarafından Hack'lenmek" adlı makalesinin okunması, anlatmak istediğimizi daha iyi benimsetecektir. Bu, saldırının sac ayaklarından sadece bir tanesidir. Belki de en sıradan olanını medya yoluyla Davos gibi bir zirvede açıkça itiraf etmiş, daha sinsî planlarla arka planda çalışmaya devam etmektedirler.

Durumun vehameti öyle büyük ki; şeytana uyan hislerimiz bile

tehlike altında. Kararan vicdanlar bile hedefte. Uzun zamandır moda adı altında giyim/kuşam tarzına etki edilebildiği gibi, artık hislerimizin pik grafiğine de öyle etki ediyorlar. Onların istediği konulara duyar gösterilmekte, onların istediği hastalıklara tedaviler geliştirilmekte, onların dolaylı olarak seçtiği kahramanlar fenomen olmakta ve onların istediği vakalara farkındalık gösterilmektedir. Son birkaç yılın basit sıralamasıyla, bir zaman buzlu sular baştan aşağı boca edilerek ALS hastalarına medya/sosyal medya üzerinden farkındalık akımı oluşturulmuş, bir dönem ünlülerin kimsesizleri evlat edinmesi üzerine günlerce haber yapılmış, bir başka dönem de Down sendromlu bireylerin son zamanlardaki artış hızı üzerine araştırmalar piyasaya sürülerek, kitlelerin yıllık vicdan/merhamet/hissiyat kreasyonları, ekran başındaki uyuşuk bireylere sunulmuştur. Dikkatimizin celbedilmesi gerekir ki, verilen tüm örnekler, semavi tüm dinlerin sosyal sorumluluk alanında, sevap bonusu en şatafatlı konumda olan konulardır. Zaten mesele de bu davranışların -haşa- yanlış olduğunu dile getirmek değildir. Burada sorun, hangi meseleye yöneleceğimizi bizlerin değil de, bu karanlık güçlerin karar vermesidir.

Her birimiz, günümüzde bir şekilde kitle iletişim araçları ve dolayısıyla bu yaygın olan medya ile muhatap oluyoruz. Bu sebeple tüm bunlara istemeden de olsa alet olabiliyoruz. Son bir iki yılda da, benim kendi kanaatimce bu karanlık gücün yeni silahı, psiko-travmatik konulu

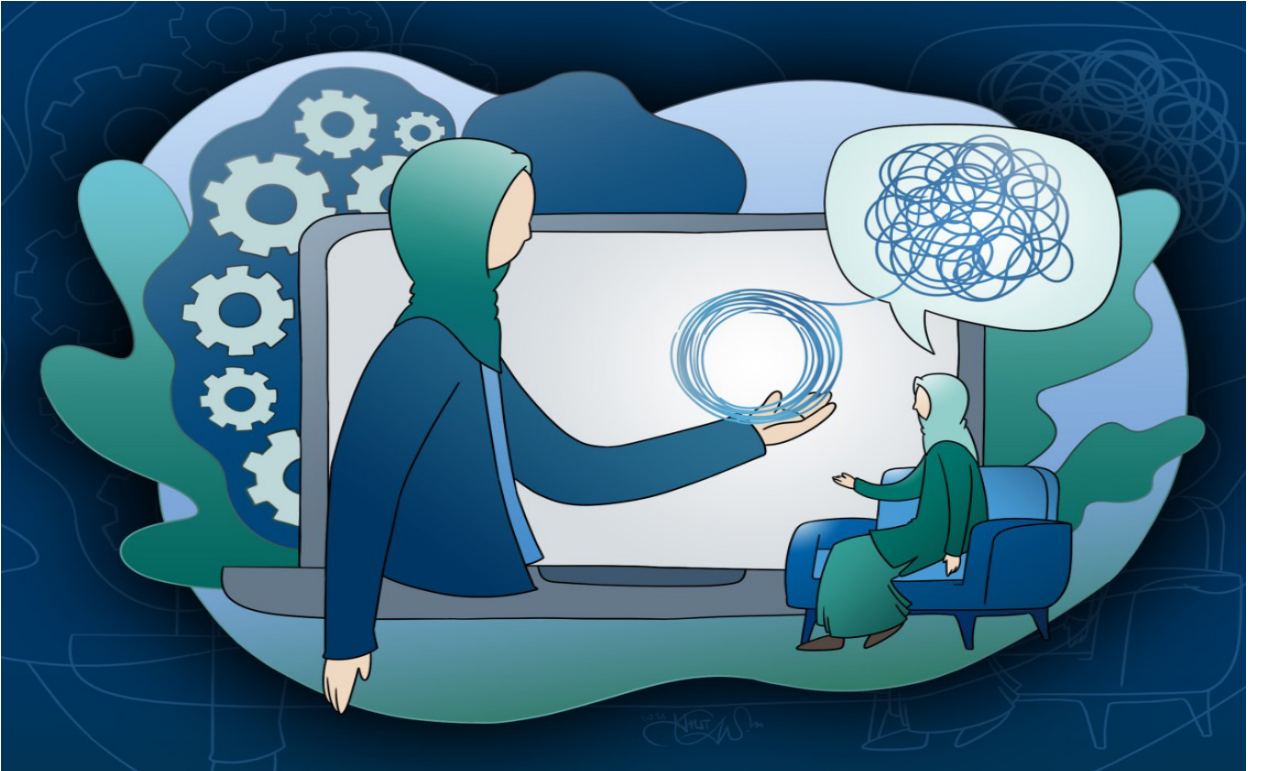

roman/anı kitapları veya aynı konulara sahip film/dizilerdir. Uzak bile durulsa, en yakın çevremizden birilerinin bu konulara sahip eserlere hakim olması dahi, bizlerin de aynı konulara vukufiyetine yeterli olabilmektedir. Zira tüm kanallar, zamanla birbirinin kopyası programlar yayınlamaktadır. Bu durum, biraz da yayına sokulan programın oluşturduğu reyting ile alakalıdır. Ancak burada ilginç olan konunun bu değil, çok kısa bir araştırma ile bu senaryo veya alt yapısal programların fikir babaları ya da maşalarının kim olduğu, hayattaki faaliyetleri ve bunların sonucunda nasıl bir konuma geldikleridir bence. Hiç tanınmayan birinin, farklı emellere ve güce sahip bir oluşumun projesinde yer alarak bir anda dünyada tanınmış hale gelmesi üzerine milyonlarca örnek mevcuttur. Tıpkı birazdan

son moda güncel dizi repertuarı içeriği ve bu repertuarın sahibi konusunda vereceğimiz örnek gibi.

Yukarıdaki satırlarda yeni silahın psiko-travmatik eserler olduğunu dile getirmiştım. Şu an aktif olarak neredeyse toplumun her kesiminin bilgi sahibi olduğu ve belli bir izleyici kitlesine sahip, benzer konulara ait kitaplardan esinlenerek vizyona konan 3 adet dizi/program ekranlarda boy göstermektedir. Bunlar Kırmızı Oda, Masumlar Apartmanı ve Camdaki Kız isimli dizi programlarıdır. Üçü de yaşanmış konular olduğu iddia edilen ve mental olarak depresif hayatlar içerikli senaryo ve konulara sahiptir. Bu tarz programlar sayesinde toplumlar en mahrem, en iğrenç ve en ahlak dışı tüm meselelere vakıf olmakta, etkilenmekte ve kendine mutlaka bir

şekilde o hikayede bir şekilde yer verebilmektedir. Bunun aksi fikrimce pek mümkün değildir. Nasıl ki sonu iyi biten edebi ya da medyatik bir eserde, eserin kahramanını kendimizmiş gibi düşünebiliyorsak, bunun tam tersi durumlarda da empati kurabilme ihtimali her zaman mevcuttur. İşin kötüsü, oradan edindiğimiz etkiyi, kendi gerçek ve kişisel hayatımızda uygulama/yansıtma ihtimali mevcuttur. Bu durumda esas tehlike de zaten budur. Örneklediğimiz programların içeriğine göz atacak olursak, sadece kendimin şahit olduğu sorunsallar, bu durumu fazlasıyla doğrulamaktadır. Bu tip eserlerde kendimize bir rol bulunmasa da yakın çevremizden birilerine o rolleri yakıştırarak dolaylı yoldan bizler de reel travmatik durumlara yol açması işten bile değildir. Misal bu tarz dizilerdeki bir sahnede,

senaryo gereği başrolün sahip olduğu bir korku, izleyicinin farkında bile olmadan bilinçaltına yerleşebilir, ve gerçek hayatta benzer bir sahneyi yaşayan izleyici, istemeden de olsa senaryonun yaşattığı korkuyu yaşar ve o saatten sonra da reel birey, yeni bir korku/takıntı sahibi olur. Böylelikle söz konusu dizinin etkisi, sıra dışı bireylerle ilgili farkındalık oluşturmak değil, artık mental açıdan sağlıklı bir bireye saplantılı bir takıntı durumu bırakmasıdır. Kaldı ki böyle bir duruma sadece böylesi sıra dışı programlar değil, sıradan ve masum bir haber programı bile sebep olabilir. Bu konuda şahit olduğum bir durumu paylaşmak istiyorum. Bir tanıdığım la haber programı izlerken, haberlerden birinde bir kadının saç yeme hastalığı olduğu ve midesinden hatırı sayılır oranda saç yumağı çıkarıldığından bahsedilmişti. O esnada elindeki bir yiyeceği ağzına götürmek üzere olan o tanıdığımız, o günden sonra elindeki yiyeceği ne zaman eline alsın hep o haberi hatırladığını ve tiksindiğinden çok sevdiği halde o yiyeceği artık yiyemediğini defalarca kez bana anlatmıştı. Belki de gerçekten masum ve ilginç olan o haber, hiç istemeden bir bireyin farklı bir takıntı sahibi olmasına sebep olmuştur. Sıradan bir haberin etkisi bile böyle sonuçlar doğurabiliyorken, bilinçli bir şekilde hele ki reyting potansiyeline sahip programların etki gücünü varın siz düşünün. Yahut düşünmek istemerseniz bile, bu konuda muzdarip olan ben, elimden geldiğince uzun sürecek bir yazı serisi/dizisi ile sizleri uyarmaya

gayret edeceğim.

Gelelim örnekleme yaptığımız programlara ve onların sebebiyet verdiği durumların çok kısa da olsa tarihçesine. Camdaki Kız, Kırmızı Oda ve Masumlar Apartmanı. Evet, üçünden de izlediğim bölümler oldu. Evet kendi evimde ailece izlediğim bölümleri oldu. Evet maalesef yakın çevrem de bu programların müptelası olduğu kişiler hala var. Zaten durumun ehemmiyetini kavramama belki de bunlar vesile oldu. Kısa bir araştırma bile, bu programların evveliyatı ve esin kaynağı hakkında etkili bir şekilde fikir sahibi olmama yetti. Bu araştırmaları da paylaşmak istiyorum.

* Camdaki kız dizi hikayesi; hikaye içeriğinde iki ensest ilişki, iki yasaklı ilişki, bir cinayet ve paramparça birçok hayat. Ancak dizi hala sürüyor olsa da romanın sonu belli ve bunca olayın sonunda, kurgunun neticesinde hikayenin başrolünün bir değişim yaşayarak "mutlu" bir hayata evrilmesinden dolayı,

hikaye "örnek bir eser" olarak addediliyor.

* Masumlar Apartmanı dizi hikayesi; Temizlik hastası ve mutsuz evlilik yapmış bir annenin kızlarını da temizlik takıntısıyla büyütmesi, vurdumduymaz bir baba, yine bir doktor tedavisiyle zaman içerisinde temizlik takıntısı ve bu takıntılardan bunalan en küçük kızın normale dönerek mutlu bir yaşama kavuşması

* Kırmızı Oda dizi hikayesi; Yine yaşanmış binlerce acı, dramatik ve travmatik olayların büyük bir titizlikle(!) ve sağlam bir oyunculuk kadrosu ile izleyici ile bu-
luşturulması...

Ben sadece bu bilgilerin içeriğinde bile ahlak dışı, hastalıklı durumun barındığı ile ilgili değerlendirmeyi sizlere bırakıyorum. Esas dikkat çekmek istediğim nokta şu ki; üç eserin sahibi ve dolayısıyla fikir babası Gülseren BUDAYICIOĞLU isminde bir psikiyatrist.

Ara bilgi olarak; bu projelerin tutması sonucu geniş kitlelerce

tanınmış, kendisi Madalyon Klinik adı altında bir psikiyatri kliniği açma imkanı bulmuş ve belki de sonrasında başlayacak diğer projeler için malzeme(!) biriktirmeye devam etmektedir.

Bu bilgilerden sonra bu alandaki yazı dizisinin ulaşabildiği kitlelerde analiz değerlendirme etkisi yapabilmesi adına, bir sonraki yazı dizilerine de zemin oluşturabilmesi açısından cevaplanmamış, ancak bu konularda farkındalık oluşturabilecek, zihinleri silkindirebilecek sorularla şimdilik yazıya virgül koyuyorum.

1) İsmi önemsemeksizin, doktor kimliğini kazanmış bir bireyin, hastaların mahrem şikayetleri üzerinden hatırı sayılır bir gelir sağlaması ne kadar etikdir?

2) Amaç farkındalık oluşturmaksa eğer; bunu karşılaştığı

vakaları senarize ettirerek değil de, kendi bilimsel alanındaki edinimleri ile, mesela canlı yayında söyleşi şeklinde gerçekleştirilebilmesi daha iyi niyetli olmaz mıydı?

3) Şahsi yaşantı ve düşüncemden dolayı sormadan edemeyeceğim. Kendisinin karşılaştığı vakalarda, dini veya ideolojik içerikli meselelerden kaynaklı yaşanan bir buhran olsa, bunun sahnelenmesinde zaten bir hortlak gibi ortalıkta dolaşan İslamofobi varken, bölünmeye ve çatışmaya hazır olan toplumuz üzerinde nasıl bir fayda(?) sağlayacaktır?

4) Kendisinin karşılaştığı vakalarda, farkındalık etkisi yüksek bu kadar olay varken, hiç tedavilerinde başarısız olduğu bir hikayesi olmadı mı? En azından esinlenen eserlerin sonu hep

mutlu sonla bitmiş. Reelde varsa başarısızlığı ve bunun neticesinde neden başarısız olduğu konusundaki değerlendirmesini kamuoyu ile paylaşması, daha faydalı olmaz mıydı?

5) Ülkenin idrarını tutamayan ama aynı zamanda temizlik hastası olan bir bireyden, gayri meşru bir ilişkiden dolayı sözüm ona kapalı ve mazbut büyütülen bir kızdan daha faydalı olabilecek, farkındalık dozu daha yüksek başka mevzular yok mu?

6) Daha farklı örnek ve sorularla, bu tarz bir yazı dizisi, biz uyuşuk zihinlerin dirilmesine vesile olur mu?

Son soru alemlerin Rabb'ine olsun. Allah bizleri kötü niyetli farkındalığa kapılmaktan muhafaza etsin.

Selam, dua ve bilinç ile...

FITRATA ÖTANAZİ DAYATMASI

FATİH SEVGİ

Alemlerin Rabbi Allah'ın (c.c.) yeryüzüne mutlak kusurlarla gönderdiği, bilahare emrine sayısız nimetler sunduğu insanoğlu; ateşlere atılarak, hayvanlar tarafından yutularak, derileri demir taraklarla yüzülerek, günlerce aç ve su-

suz bırakılarak imtihan edilen atalarının sığıdığı helal çemberine ne hikmetse bir türlü giremeyerek dünya hayatının efsunkar atmosferinde kendini kaybediyor. Anın hazzını çıkarmaya ve gündelik sorunlarla meşgul olmaya mec-

bur bırakılan insanlar, gün geçtikçe yaratılış gayelerini sorgulama mecburiyetinden bihaberleşiyor. İslam'ın ebedi gerçeğini nesilden nesile aktarmakla mükellef olanlar, gündelik ve dünyevi yaşam formunu yegane ihtiyaç hal-

ne getirenlerin karşısında diz çökmeye başlayınca manevi hayatımızın tasvirinde pejmürde, yegane gayesi ilkel ihtiyaçlarını gidermek olan bir prototip beliriyor. Herkesten önce biz Müslümanların manevi hayata vermesi gereken önemi biz de örtbas etmeye çalışınca, ebedi gerçeklerin yadsınamazlığı da mutlak ehemmiyetinden uzaklaşıyor, uzaklaştırılıyor. Bu bağlamda Rabbimizin bize bahşetmiş olduğu cinsiyetler olan kadın ve erkek dışında hormonal sorunlarla doğup cinsi belirsizliklere maruz kalan kitleyi yeterince benimseyip koruyamadığımız için, tedavi ve terapi aşamasında eksik kaldığımız için, aile yaşantılarımızda maneviyatı pasifize ettiğimiz için; onlar sadece içinde bulunduğu anın endişesinde olan seküler güçlerin manipülasyonuna maruz kalıyorlar, yalnızlaşıyorlar, intihara meylediyorlar.

Mevlamız bizlere kapasitesini asla dolduramayacağımız bir akıl, bizi birbirimize bağlayan ve O'na teslimiyetimizi hissedebileceğimiz bir gönül bahşetti. Bu anlamda, yaşamın insan türü açısından ehemmiyetinin izlerini görmekteyiz. Yaşam bizler için anlamlandırma ve teslim olma serüveni/zinciridir. Rabbimizin uygun gördüklerini letafetle düşünüp onlar, onların doğru olduklarına kanaat getirir; diğerlerinde ona kalben ve koşulsuz bağlılığımızı bildiririz. Biz Müslümanlar için en doğru tanım çerçevesi budur. Bu ölçülerde önce birey olarak

bu holistik zihniyeti oturtmalı sonra da Rabbimizin bizi dünyaya gönderdiği fitrat üzere birbirimizi sevip saymalı, aile kavramını benimsemeli, batı kültürünün münzevileştirdiği yaşam tarzından olabildiğince uzak durmalıyız. Aksi halde, bütüncülleşemediğimiz için, 'bireysellik canavarı' zihnimizde türlü türlü tahribatlar oluşturmayı kendine görev ediniyor. Bu da toplumun temel olan ailenin her bir ferдинin birbirinden manevi kopukluk içerisinde lezzetsiz bir yaşam sürmesinin kapılarını aralıyor. İşte bu tarz parçalanmışlıklar, ev/aile içerisinde kadının ve erkeğin kendi görevlerinden bihaber, rastgele bir yaşam sürmelerine ve çocuklarının da manevi bir uçuruma sürüklenmelerine neden oluyor. Bu bir nevi, tafoni üzerinde yürümeye benzer; saatlerce efor sarf etmenize rağmen hem yol kat edemezsiniz hem de sağlığınıza olursunuz. İşte bu tarz ailelerde görüyoruz ki; Allah'ın emrettiği şekilde yaşamayanlar, evlatlarının hemcinslerine yönelmesine davetiye çıkarıyor. Aşırı pasif, her türlü kararda geri kalan ya da aşırı saldırgan, benmerkezci düşünen bir baba; erkek çocuğunu annesinin ve onun hemcinslerinin tarafına itiyor. Aynı durum kız çocukları için de geçerlidir ve yine aynı durum anneler/görevlerini yerine getiremeyen anneler için de geçerlidir.

Ebeveynler; çocuklarının psikolojik, manevi, bedensel gelişimi için, onların İslam kültürüyle müşerref olabilmeleri

için maalesef üzerlerine düşeni yapmamaktadırlar, eksik yapmaktadırlar. Sadece mad-di kaygılar ekseninde yaşama, somut olaylar karşısında tepki gösterme, maneviyatı aktarma konusunda gösterilmeyen/ignore edilen hassasiyetler çocuklarda dışa yönelim/yanlış meyletme sonuçlarını doğuruyor. Kendi rollerinden bile bihaber olan çağdaş babalar, erkek evlatlarının antipatisini kazanarak onlarda anneyi rol model alma eğilimi oluşturup hemcinslerine ilgi duyma potansiyeli gibi tehlikeli ve savaşılmaması gereken bir hastalık oluşturduklarının farkında değildirler. Bu çabasızlık/kayıtsızlık maalesef evlatlarının homoseksüellik çukuruna düşmelerine sebebiyet veriyor. Evlatlarının cinsel gelişim dönemlerinde onlara yeterince açıklayıcı olamayan anne-baba, evlatlarını ebedi bir çıkmaza sürükleyebiliyor. İnsanda hemcinslerine yönelme durumu muhakkak sadece aile merkezli nedenlerden kaynaklanmıyor, bu durumun bireyin hormonal sorunlarla dünyaya gelmesiyle cereyan edip yıllar içinde teşhis edilememesiyle de ilerleyebiliyor. Fakat burada da verilebilecek mesaj üç aşağı beş yukarı aynıdır: Allah'ın bizleri imtihan etmek vesilesiyle gönderdiği yeryüzünde, sorunlarla yüzleşmek yerine 'kadercilik' oynamayı tercih etme gafletine düşmemiz bizi muhakkak sunturlu bir cehennem azabına sürükliyor. Rabbim muhafaza buyursun.

Tüm bu olumsuzluklar silsilesi bireyi eşcinsel bir yaşama ve o yaşamın batı kültürü tarafından doğalmış gibi lanse edilen tarzına sürüklüyor. Cinsel açıdan olağandışılık yaşayan birey, bu derdinin çözümü hususunu hayatının

en önemli meselesi haline getiriyor. Bu aslında insanoğlunun elde edemediği şeye duyduğu hayranlığa paralel bir örnektir. Kişi, artık hemcinslerine ilgi duyarak yaşama meselesini kendine kabul ettirmek zorunda kaldığı bir

sürecin içindedir. Bu ahval onu, kafatasını çatlatacak şiddette düşüncelere sevk eder. Artık ne pahasına olursa olsun bir çıkış yolu bulmalıdır. Ya mutlak bir tedavi yöntemi bulup bireysel/destekle uygulayacaktır ya da sabit ka-

lip içinde bulunduğu duruma meşru bir kılıf arayacaktır. Bu süreç içerisinde birey genelde kendisi adına muğlak birtakım çözümler bulur ve ekseriyetle bu çözümleri uygulayıp sonuca ulaşamaz ya da sabırla bekleyip uygun olan en üst düzeyde bir düzelmeye edemez ve içinde bulunduğu duruma emperyalist batı literatüründen makul kılıflar buluverir. İslam'dan uzaklaşmalar bu evrede başlıyor. Bu durumun içinde bulunan sayısız insan, içinde Müslümanları da barındırıyor ve İslam camiası, hemcins ilişkileri Kur'an-ı Kerim'den deliller göstererek haram kabul etmekle birlikte maalesef belirsiz çözüm yolları sunmakla yetiniyor. Anal

ilişki, zina, istimna gibi gayri-islami ilişki türleri de haramdır mesela. Tüm bu haramların temelinde aynı gerçeklik yatıyor: Toplumların neslini sürdürececek olan yegane cinsel münasebet şekli Rabbimizin Kur'an-ı Kerim'de belirttiği şekliyle erkeğin kadınla yaptığıdır. Fakat güçlüklerle uğraşmak zor geldiği için, yanlış ilişki türleri sempatik olarak dayatıldığından, Allah'ın verdikleri dışında yeni zevkler arama gafletine düşüldüğünden bu savaşta çok kolay mağlup oluyoruz. Bu imtihanın paralel birçok örneği daha vardır. Mesela Mevlamız, İslam bilinciyle yaşamamız adına bize evlilik gibi bir nimet bahşetti. Ancak dünyevi çıkar

telaşına düşen din kardeşlerimiz bugün maalesef bu elzem meseleyi bir gelir kapısı olarak görüyor ve evlenerek belki de manevi hayatını düzene sokacak olan evlatlarının önünü kesiyorlar. Bu insanlar bir nevi arabasını pazara çekip önüne bir fiyat yazan ve o fiyatı verecek kişiyi bekleyen araç sahibine benzerler. Nasıl ki onlar için aracı sattıkları kişinin aracı kazasız belasız kullanıp kullanmayacağı, araçtan memnun kalıp kalmayacağı vs. önem arz etmiyorsa, bu çağdaş(!) düzende evlatlarını evlendirecek olan ebeveynler için maalesef evlatlarının İslami değerlere sahip oluş dereceleri önem arz etmemektedir. Böylelikle onlar da

benmerkezci düşünerek yukarıdaki örnekte olduğu gibi evlatlarının maneviyatlarını tahrip etmektedirler. Müdahale edilmedikçe toplumsal bir soruna dönüşen bu tarz olaylar gibi eşcinsellik de maalesef gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır ve legalleştirilmektedir.

Başlangıçtan günümüze bakacak olursak, İslam literatüründe eşcinselliğin ilk örneklerine Abbasiler döneminde rastlamak mümkündür. Bu dönemlerde eşcinsellik etkisini daha çok şiir türü üzerinde hissettiren; örnekleri Kur'an-ı Azimüşşan'da da sabit olan, toplumsallaşmış günah boyutuna erişen ve somut dünyada vuku bulan eşcinsellik olayları da vardır. Hz. Lut'un (a.s.) kavmi bu şekilde, livata ederek helak olmuştur. Rabbimiz bu gerçeği, günümüzden on beş asır önce belirtmiş. Onca yıl geçmesine rağmen İslam camiasında çözümü kesin olan, somut bir adım atılamaması, islamofobik çevrelerde ise aile kültürünü yok etme telaşına alet edilmeye çalışılması çabası bugün maalesef meyvelerini vermektedir. Bu bireyler topluma kazandırılmak yerine onların durumları toplumsal bir gerçek haline getiriliyor. Bu vesileyle günümüzde faaliyetlerine devam eden lezbiyen, gey, biseksüel, trans ve interseks vs. birlikler/topluluklar hayasızlık tokadını insanların/toplumların yüzüne atmaktadır. Daha da kötüsü; seküler devletler bunları legalleştiriyor. Gün-

müz dünyasında bunun birçok örneğine rastlamak mümkün. Hollanda'da erkek erkeğe evlilik 2001 yılında yasallaştırıldı. Almanya'da eşcinsellik 2019 yılında 'üçüncü cinsiyet' olarak kabul edildi. Medya ve televizyon kanallarında artık hiç sübliminal mesaja gerek kalmaksızın eşcinsellik güzellemelerine maruz kalabiliyoruz. Hatta bazı dizi/film platformları bu işi meslek haline getirip ürünlerini tüketicinin huzuruna sunmakla iftihar ediyor. Ülkemizde dahi eşcinsel firmaların sponsorluğunda çekilen filmlerde eşcinsellik güzellemelerine rastlamak mümkün hale geldi. Gün geçtikçe örgütlenmeleri gelenek boyutuna ulaşan LGBTİ toplulukları/kuruluşlarının 18 yıldır ülkemizin muhtelif illerinde, bilhassa İstanbul'da onur yürüyüşleri düzenliyor olması, hakikat sarih biçimleriyle ortadayken mikrofonlardan bilinçsiz gruplara mugalata etmeleri; ahlaksızlığın, hayasızlığın ne derece toplumsal ve somut bir boyuta ulaştığını, meşrulaştığını/meşrulaştırıldığını gözler önüne seriyor. Nasıl ki dünya genelinde İslam'ın hükümlerini uygulamada eksik kalıyorsak, cinsel sorunları olan bireylerin sorunlarını da geçiştirerek halının altına süpürüyoruz.

Dinimizde cinsel yönelim sorunlarının dayandırıldığı iki gerekçe vardır: doğuştan, hormonal sorunlarla dünyaya gelmek ve bozuk aile yapısı nedeniyle cinsel kimliğin oturtulamaması. İslamiyet bilginleri, bunlara çözüm olarak;

namaz kılmayı, oruç tutmayı, bolca tövbe etmeyi, hemcinsle münasebeti gerektirecek düşüncelerden mümkün olduğunca geri durmayı, bu konuları düşünemeyecek kadar meşgul olmayı, boş vakitleri daima istifadeli değerlendirmeyi öneriyor. İran'da bilim ve ilim insanlarından oluşan bir kurul, eşcinsel bireyin hastalığının ilerlemişlik seviyesini tespit edip tedavi ya da terapi başlatıyor. Türkiye'de, Dr. Joseph Nicholas'ın eşcinselliği önleme ve terapi konusunda kaleme almış olduğu eserlerden faydalanıp ilerleme kat ettiğini belirten hastalar mevcut. Genel itibarıyla bakacak olursak, herhangi bir kişi/grup tarafından ortaya konulmuş net bir çözüm yok. Fakat görünen o ki, insanları intihara dahi sürükleyebilecek potansiyele sahip bir hastalıkla baş etmek durumundayız ve bu hastalık küresel bir sorundur. Bu soruna getirdiğimiz manevi çözümlerin yanı sıra, biyolojik ihtiyaçları karşılama hususunda da sünnet ekseninde çözümler getirip bu kardeşlerimizin ötekileşmesinin önüne geçmemiz gerekmektedir. Rabbimden İslam çevrelerinin bu konuda etraflı çalışmalar yapıp bu soruna net çözümler getirebilmelerini diliyorum. Selam ve dua ile.

"İnananlar arasında çirkin şeylerin yayılmasını arzulayan kimseler için dünyada da ahirette de çetin bir ceza vardır. Allah bilir, siz bilmezsiniz." (Nur Suresi, 19. ayet)

BİR YOK ETME HİKAYESİ: PSİKOLOJİK MANİPÜLASYON

ABDÜLKADIR AVCI

İnsan ve psikoloji arasında doğrudan bir senkronizasyon ilişkisi olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu ilişkiden hareketle bireyin, psikolojik olarak kendisini yorgun/bitkin/mutsuz hissettiği dönemlerde fiziksel rahatsızlıkların/ağrıların baş göstermeye başladığını söyleyebiliriz. Diğer açıdan da

bireyin kendisini psikolojik olarak mutlu/dinamik/heyecanlı hissettiği dönemlerde ise fiziki olarak da daha sağlıklı/ daha düzenli olduğunu söylemek yanlış olmaz.

İnsan psikolojisi çoğu zaman başkaları tarafından desteklenmeye, ayakta tutulmaya, düzeltilmeye ihtiyaç duyar, ki

çoğu zaman bireyin kendisi tek başına psikolojisini ayağa kaldırma noktasında yetersiz kalmaktadır. Hususen hassas ruhlu bireylerin bu noktada başkalarından gelecek dinamik tutucu desteklere çok ihtiyacı vardır, zira bu bireylerin rüzgar esintisi misali olan psikolojileri her krizden doğrudan ve yük-

sek tesirli olarak etkilenecektir. İnsan ve psikoloji arasındaki teorik ilişkiyi kurmaya çalıştıktan sonra bunun pratik karşılıkları üzerinde de durmaya çalışacağız.

Psikolojik manipülasyon en genel tanımla "insanları kendi bilgileri dışında veya istemedikleri halde etkileme veya yönlendirme" anlamına gelmektedir.

Gücü elinde bulunduran bireyler, ellerindeki gücün kendilerine verdiği zehirlenmenin etkisi ile kendileri dışında güçsüz gördükleri, alaşağı etmeyi hedefledikleri insanlar üzerinde psikolojik manipülasyon yönetimini kullanmaktan hiç çekinmezler. Bu yöntemle, güçleriyle ezmeye çalıştıkları insanlara mütemadiyen "hasta olduklarını, onlara kimsenin inanmayacağını, delirdiklerini, ne yaptıklarını bilmediklerini" telkin ederek esasında bireyi kendisinin delirdiğine inandırmak suretiyle kontrol altına almayı hedeflemektedirler.

Zira tarihsel olarak baktığımız vakit, Allah Rasulü risalet mesajını Mekke eşrafına ulaştırmaya başladığında Mekke'nin önde gelen müşrikleri Rasulü Ekrem'i deli-divane olarak nitelendirmeye ve tahkir etmeye başlamıştı. Hz. Peygamber'in kendisini ruhsal olarak çok sıkışmış ve tükenmiş hissettiği günlerde, Kalem Suresi'nin ilk ayetleri O'nun kalbine su serpiyordu:

Nûn. Kaleme ve (yazanların) onunla yazdıklarına andolsun ki sen -Rabbinin lütfu sayesinde- asla deli değilsin.(1-2)

Tabii ki Mekkeli müşriklerin psikolojik manipülasyon hamleleri bu kadarla sınırlı değildi. Süreç içerisinde, Allah Rasulü'nün güttüğü davadan vazgeçmesi halinde kendisine Mekke'nin altınlarını, en güzel kadınlarını vaat etmek suretiyle de psikolojik bir baskı kurarak yenilgiye uğratmaya çabaladılar.

Ancak tüm maddi/manevi gücünü risalet mesajından alan Allah Rasulü'nün cevabı açık ve net olmuştur: Bir elime ayı, diğer elime güneşi de verseniz davamdan dönmem.

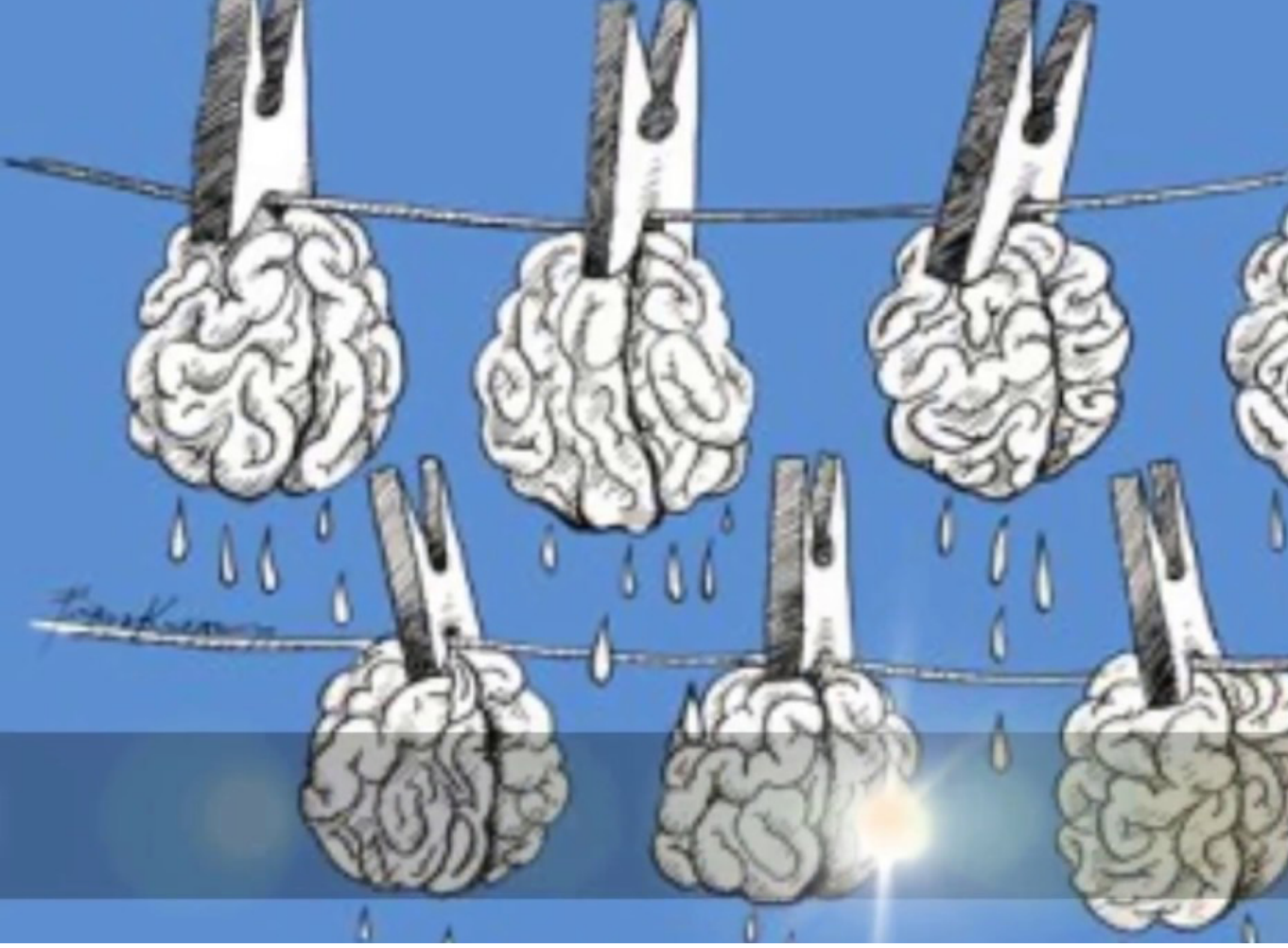
Bu bağlamda Araf Suresi 184. Ayeti de zikretmeliyiz: "Düşünmediler mi ki yıllarca beraber oldukları o peygamberde delilikten eser yoktur; o ancak kesin bir uyarıcıdır."

Allah Rasulü'ne yönelik psikolojik hareket bununla da sınırlı kalmamıştır. Diğer yandan kendisinin sihirbaz, şair, yalancı olduğunu iddia etmek suretiyle insanların onun mesajın-

dan uzaklaşmasını sağlamak amaçlanıyordu.

Hz.Peygamber'in risalet mücadelesinin öncesinde de Allah'ın mesajını hakim kılmak için gönderilen nice peygamber ile alay edilmiş ve onlar Hz. Musa'da olduğu gibi sihirbazlıkla suçlanmıştır. Esasında mesele inanmak ve inanmamak arasındaki ince çizgide düğümleiyor. Allah'ın mesajına inanmayan Mele ve Mütref takımı, toplumların süregelen inançlarını kendi çıkar merkezlerinin sarılmaması adına koruyabilmek namına Allah tarafından gönderilen peygamberlere nice psikolojik işkenceler gerçekleştirerek onları tecrit etmeye, yalnızlaştırmaya çabalamıştır. Nitekim Allah Rasulü'nün risalet davasının 7 ila 10. yılları arasında uygulanan amansız boykot neticesinde Hz. Peygamber'in bir umut ışığı olarak Taif'e gidişi ve orada taşlanması da bunların neticesidir.

Yine İfk hadisesi örneğinde olduğu üzere, Allah Rasulü'nün eşi Aişe validemize atılan zina iftirası neticesinde Rasulü Ekrem'in derin bir sessizliğe gömüldüğünü, psikolojik olarak çok zor günlerden geçtiğini biliyoruz. Ve sabır ile geçen zorlu günlerin ardından Aişe validemizin tertemiz oluşu ayet-i kerime ile tasdiklenmiştir:

O iftirayı atanlar içinizden bir gruptur. Bunun sizin için kötü olduğunu sanmayın, aksine bu hakkınızda hayırlıdır. Onların her biri işlediği günahı yüklenecektir. İçlerinden günahın büyüğünü üstlenen için ise büyük bir azap vardır.

Bunu işittiğiniz zaman mümin erkekler ve kadınların birbiri hakkında hüsn-i zan beslemeleri ve "Bu apaçık bir iftiradır" demeleri gerekmez miydi?

Bu iddialarına dört şahit getirirler ya! Bu sayıda şahit getiremiyorlarsa onlar, Allah nezdinde yalancıların ta kendileridir.

Eğer dünyada ve âhirette Allah'ın lütfu ve rahmeti hep sizinle olmasaydı içine daldığınız günah yüzünden size büyük bir azap gelecekti.

Çünkü siz, iftirayı dilden dile yayıyor, hakkında bilgi sahibi olmadığınız bir şeyi ağızları-

nızla söylüyorsunuz; bunu da önemsiz sanıyorsunuz; halbuki Allah katında o büyük bir şeydir.

O kulağınıza geldiğinde "Bunu konuşmak bize yakışmaz, fesühânallah, bu apaçık bir iftiradır" deseydiniz ya!

Eğer gerçek müminlerseniz Allah size, bir daha asla böyle bir şey yapmamanızı öğütüyor.

Allah size âyetleri açıklıyor; Allah ilim ve hikmet sahibidir.

Müminler arasında ahlâksızlığın yaygınlaşmasını isteyenlere dünyada ve âhirette can yakıcı bir ceza vardır. Allah bilir,

siz bilmezsiniz.

Ya Allah'ın size lütfu ve rahmeti ulaşmasaydı, ya Allah çok şefkatli, çok merhametli olmasaydı!(Nur Suresi/11-20)

Tarih içerisinde peygamberlere, alimlere, Allah dostlarına nice psikolojik işkenceler uygulandığını satırlarımızın yeterliliği oranında ortaya koymaya çalıştık. Şimdi de modern dönemde kullanılan psikolojik manipülasyon yöntemleri üzerinde durmak istiyoruz.

Öz güven eksikliği oluşturmak suretiyle manipülasyon

Yazımızın girişinde de insan

psikolojisinin desteğe ihtiyaç duyduğunu vurgulamıştık. Bu itibarla, ilişki kurduğumuz insanların, eğitim-öğretim hayatımızda, bilimüm farklı çabalarımızda bize dönük "Bu bölümü bitirip ne yapacaksın? Zaten istesen de seni o işe almazlar." noktasındaki yaklaşımı, aynı şekilde eşlerin birbirlerine yönelik "Ben olmaz isem sen bir hiçsin!" noktasındaki yaklaşımı haddi zatında özgüvene vurulan ağır bir darbe olmak suretiyle, uzun yıllar tedavisi zor bir hale dahi dönüşebilir. Zira risaletin ilk yıllarında Allah Rasulü'nün risalet mesajına cevap veren, onunla aynı yolda yürüyen sahabeye uygulanan boykot gibi. Musab b. Umeyr'in bütün maddi refahını geride bırakarak Hz. Peygamber'e iman etmesi sürecinde ailesi tarafından ona uygulanan psikolojik baskı gibi.

Mağduru oynama yoluyla psikolojik manipülasyon

Çok yaygın olarak kullanılan bir yöntem olduğunu ifade etmekte fayda var. Zira yaşadığımız ülkede siyasetçisinden bürokratına, patronundan işçisine, STK'sinden üyelerine hemen her kesim hayatının bir cihetinde mağduru oynamak suretiyle muhatabı üzerinde psikolojik bir baskı kurma çabası içerisine girmektedir, çoğu zaman da bu yöntemin kendi cihetinde başarılı olduğunu da burada ifade etmeliyiz.

İşçi çalıştıran patron kesiminin, maaş zammı tarihi yaklaştığı zamanlarda, ödeme alamadığını, işlerin kesat olduğu hatta ve hatta dükkanı kapatmak nok-

tasındaki mağduru edebiyatı ile zam isteyecek eleman üzerinde kurduğu baskıyı buna bari bir örnek olarak verebiliriz.

Suçlamak suretiyle psikolojik manipülasyon

Bu yöntem yoluyla kişinin kendi suçunu karartmaya çalışarak, ortaya çıkan olumsuz senaryoda haddi zatında karşı tarafın yapıp ettiklerinin esas pay sahibi olduğunu ifade yoluyla karşısındaki kişiyi psikolojik bir buhrana ve çatışma ortamına çekmesinin klasik yöntemlerden biri olduğunu ifade etmeliyiz.

Tarihe dayalı ve modern döneme ait örneklerle beraber insan psikolojisine yönelik her türlü hamlenin bireyin hayatının bütününde çok ciddi tesirler bıraktığını ortaya koymaya gayret ettik.

Tüm bunlardan hareketle günümüze dair bir ders çıkarmak bağlamında, olası manipülasyonlara karşı beden sıhhatimize önem verdiğimiz kadar psikolojik olarak kendimizi sağlam bir irade üzere tesis ederek, ruhumuzun temel dayanak noktasına Allah'ın mukaddes kelamını alarak psikoloji inşa etmemiz gerektiğinin altını kalın bir şekilde çizmek durumundayız. Hayatımıza olumsuz tesir bırakacak bilimüm her tür manipülasyondan beri olarak sağlam bir irade yola devam etmek duası ile...

KİTLE İMHADAN KİTLE İHYAYA

MEHVEŞ SULTAN KAYA

Medya denilince aklımıza ilk olarak yaklaşık bir asırdır dünya üzerindeki tüm insanlığın yakından tanıdığı televizyonlar gelmekte. Bilindiği üzere televizyon ilk kez 1923 yılında, John Logie Baird tarafından Birleşik Krallık'ın Hastings kasabasında icat edilmiş olup; ilk televizyon görüntüsü ise yine Baird tarafından 1926 yılında servis edildi. Türkiye'de ise televizyon yayınları ilk kez İstanbul Teknik Üniversitesi tarafından, 9 Temmuz 1952 günü başlatıldı. Böylelikle ülkemizde 69 yıllık bir serüven başlamış oldu.

Veriler, Türkiye'nin; günde 330 dakika televizyon izleme oranıyla, 5-6 saatini televizyon karşısında geçirmekle dünya rekorunu elinde tuttuğunu söylemekte.

Günümüzde dünyada insanlığı yönetmek isteyen güçler, artık ateş gücü vs. ile değil de, televizyon ve tüm dijital mecra yoluyla insanların zihinlerini ele geçirmekte ve kitleleri bağlayıcı dizi, film, reklam ve hatta haber bültenleri ile diledikleri gibi yönlendirmekte ve arzularına ulaşmaktalar. Bireyleri ise bu araçlara bağlayan en belirgin hususlardan biri, dizi/film/sosyal mecra ile bazen kendi hayatlarında ulaşamadığı (maddi-manevi) hususlar veya eksik hissettikleri duygularına karşı, önüne sunulan karakterlerin yaşamları ile tatmin duygu-

sunu ulaştırılmaları. Ancak bu bağlayıcı etkenler bireylere ve toplumlara hem zihinsel hem de fiziksel olarak ciddi zararlar vermekte. Geçici tatmin hissi bireyleri huzursuz etmekte ve bu mecralardaki yapay hayatlar, sahte zenginlikler, yalnızca maddiyata dayalı mutluluklar, bireyi kendi yaşamı ile yetinmekten alıkoymakta ve hep daha fazlasının istenmesine, hayal kırıklığına uğranmasına sebep olmaktadır. Biraz daha ilerisine bakacak olursak, aile ortamındaki bireyler arasında sorunlar üretmekte ve toplumumuzun can damarı olan aile bağlarımızın zarar görmesine yol açmaktadır. Ayrıca saldırganlığın veya cinselliğin ön plana çıkarıldığı dizi, film ve reklamlarla toplumun ahlaki ciddi anlamda zarar görmekte. Bunların yanı sıra insan sağlığı açısından bakıldığında, televizyonun yaydığı leptin ve ghrelin ışınları, hormonları etkileyerek vücutta hormonal dengesizliklere yol açmakta ve bu da insan vücudunda hem psikolojik hem de fiziksel hastalıklara yol açmaktadır. Bu durum da stres oranını artırmaktadır.

Televizyonun icadından önceki tarihlere gittiğimizde, toplumlar hayatlarını şahsına münhasır geçirirken, televizyonun icadı ve sonraki süreçte hızla yaygınlaşmasıyla; televizyonlarda enjekte edilen yaşam tarzlarını, zihin yapılarını, konuşma tarzını benimser olmuş; adeta kendi kültüründen, yaşam şartlarından, fikirlerinden ve ne yazık ki sağlıklarından hızla uzaklaştırılmışlardır. Televizyonda veya herhangi bir dijital mecrada görülenler, yansıtılanlar eksiksiz ve hatasızmiş izlenimiyle zihinlerimizde yer etmiştir.

Ancak bu etkenlerden dolayı teknolojiyi yok saymak imkansızdır. Bu sebepten dolayı televizyona, internete bilinçsiz bir tüketici olarak pek kıymetli zamanımızı ve zihnimizi teslim etmemeli, zamanımızı en iyi şekilde yönetmeli, yadsınamaz yararlarından faydalanmalı, tüketen ve yönlendirilen değil, 'Müslüman her alanda en iyisi ve o alanı yöneten olmalı, bilinci ile üreten bir topluluk olmayı kendimize görev olarak addetmeliyiz. İmha edilen değil, ihya eden ve bu minvalde gayret gösteren kitleler inşa etmeliyiz.

TELEVİZYON SADECE SEYİR ARACI MI?

MÜBERRA SUSTAN

İzlediğimiz kanalların birçoğunda şiddeti normalleştiren yüzlerce dizi çekilmekte. Şiddete birçok eleştiri yapsak da artık birçoğumuzun şiddet içeriklerini rahatlıkla izlediğini söyleyebiliriz.

Televizyon sektörünün de insan beynini nasıl etkisi altına aldığına defalarca şahit olmuşuzdur. Bir dönem hayatımızda hoş karşılamadığımız şeyleri şimdi medya normalleştirdi. Televizyon, bilgisayar ya da cep telefonu başında günde 8-9 saatini

harcamakta olan insanlar, ister istemez medyanın önlerine koyduğu şeylere maruz kalmakta. Üç saatten az dizi yok neredeyse. Gündemde hep bir cinayet, bir silah... İşin en tuhaf tarafı ise cinayet vakaları olan sahnelerin en detaylı olan sahneler olmalarıdır. Yani bir insan nasıl katledilir, bir insana nasıl acımasızca zarar verilir; bunları bilinçaltımıza ilmek ilmek işlemektedirler. Birey ne kadar sert ise o kadar güçlüdür, ne kadar kavgacı ise o kadar saygındır

algısı bir müddet sonra kurgu ile gerçeği ayırmada sorun olarak karşımıza çıkıyor.

Kanalı her değiştirdiğimizde öldürülen birileri oluyor ki böylece yüksek izleyici kitlesine ulaşsınlar. Günlük olarak değişmeyen; 7/24 öldürülenlerin bulunduğu, insanların nasıl kaçırıldıkları, birbirlerine nasıl muamele ettikleri ile ilgili programlar hemen hemen her kanalda. Bu gibi programları izleyenler sadece büyüklerimiz değil. Çocuklar küçük yaşta iyi ya da

kötü yapılan davranışları örnek almaktadır. Nereden bilsinler televizyonda gördükleri ve kavga esnasında birbirlerini silahla vuran kişilerin kötü bir şey yaptıklarını? Bir de aile bu olaylı programları izlemeye devam ederse, "Annem izlediğine göre benim de izlememde bir sakınca yok." demeye başlarlar. Gördüğü şiddetli sahneleri bu sefer arkadaşlarında denemeye başlar. Aile hala bunun evde izlenilen dizilerden kaynaklandığını fark edememişse bu sefer çocuk kontrol edilemez bir hale gelebilir. En masum dediğimiz dizide bile aileyi bozmaya yönelik çalışmalar vardır. Eşleri birbirlerine güvenemez hale getirdiler.

Bir dizide bir adam bir kadınla evli ve eşini sevmekte ve işin tuhaf tarafı, başka bir kadınla da ilişkisi var ve o kadını da sevmektedir. Sonralarını herkes rahatlıkla tahmin edebilir: Aile içi huzursuzluk, kavga, dövüş... İzleyici kitlesinin üzerinde ister istemez etkisi kalmakta ve bunun acısını eşinden ve çocukla-

rından çıkarmaktadırlar. Düşününce o kadar bariz bir şekilde ekranda oynuyor ki kadın ya da erkek her iki tarafın da böyle bir şeye hakkı varmış gibi yansıtılıyor ve bu toplumda çok normal karşılanıyor.

Batı bizim manevi değerlerimizden çok seyirci kitlelerinden para kazanmaktadır. Bizim halkımız ehlikeyfine düşkündür. TV'yi bir açtığına içeriğini ayırt etmeden birçok diziyi seyrederek. O insanı TV izlerken hiç ellemeden saatlerce oturur. İnsanın zevki, dünyaya bakış açısı ve arzuları buna göre şekilleniyor ve bu hedefleri elde etmek için

gerekirse şiddet dahil her türlü yola başvuruyor.

İnsana dizilerdeki hayatları kursosuz gösterme çabası içindedir. İstenilenin hemen olduğu, heva ve heveslerin sınırsız olduğu, hevesler için gerekirse ailenin dahi karşıya alınabileceği bir batı algısını, ekranlar karşısında uyuşmuş olduğumuz için biz fark etmeden beynimize aşılarmaktadırlar.

Batı da bizim bu zaaflarımızdan yararlanıp bizi yaşayan ölü yapmaktadır. Bizimle silah ile savaşmalarına gerek yok, çektikleri filmleri bizi uyutmaya yetiyor. Artık TV seyir aracı olmaktan çıkmıştır. Şiddeti sunan sinema, dizi, çizgi filmler içinde sevilen karakterlere yer verilir bunlar insanlara ve çocuklara örnek tip olarak sunulmaktadır.

Bilinçsiz izleyicinin beynine, hiçbir örneklik barındırmayan; medyaya, rol modelleri diye adlandırdıkları insanları koyarlar ve biz izlemeye devam edersek koymaya da devam edeceklerdir.

Şiddet / Korku Unsurları İçerir

NE İZLEDİĞİNİN FARKINDA MISIN!

HABİBE AVCI

Görsel medyanın takdim ettikleriyle ilk tanışmamız telefon ve bilgisayardan önce televizyonun icadı ile oldu. Oysaki insan evveliyattan beri kulaktan besleniyordu, duyarak öğreniyordu. İşitsel medya hızlıca yerini görsel medyaya bıraktı, teknoloji hızla ilerlerken televizyon evlerin başköşesinden ceplerimize, iş yerlerinden gündemimize kadar hayatımızın büyük bir parçasına virüs gibi yayıldı. "Ben televizyon izlemiyorum" diyenler netflix, gain, exxen vb. birçok yeni platformu izlemeyi tercih etti...

Her şeyin çok hızlı değiştiği dünyamızda bir akıntıya kapılmış gibiyiz, ekranları izlemekten etrafımızı göremez, algılayamaz

olduk.

Burada mesele televizyon almak ya da izlemek değil, izlediklerimizin hayatımızda ne kadar yer kapladığı, İslam medeniyetinin esaslarını ne kadar yansıttığı, ne kadarının bizim için faydalı ya da gerekli olduğu...

Bilinçli bir izleyici miyiz?

Gencinden yaşlısına, öğrencisinden çocuğuna her kesime hitap eden sayamayacağımız kadar çok kanal ve video var. Gün geçtikçe çeşidi, ortamı ve sayısı artmaya da devam ediyor. Konuşmayı öğrenmeden izlemeyi öğretiyorlar bebeklere; yemek yedirirken, uyuturken, oynatırken... Annesinden çok izledikleriyle beraber oluyor bebekler. Eğitim artık uzaktan

veriliyor, çocuklar dışarıda arkadaşlarıyla oynamayı tercih etmiyor. Fiziksel ve ruhsal olarak çocuklar daha çok problemler yaşıyor. Hareketsizlikten obez olan, arkadaş edinmekte zorlanan çocukların sayısı artıyor.

Gençlerimiz en güzel kadınların, en yakışıklı erkeklerin bir araya getirilip batının hayat usulüne uygun giydirilip İslam'ın bir eseri olmayan tavır ve davranışların sergilendiği, muhteva olarak aşk, töre ve şiddetin işlendiği dizilerde izlenmemesi gereken birçok sahneye muhatap oluyor ve orada sunulan gerçek dışı hayatlara imreniyor.

Gündüz kuşaklarında reytingleri hiç düşmeyen programlar, çarpık aile düzenlerini ve ahlaksız-

lıkları gün yüzüne çıkararak, hayırlı bir iş yapıyoruz mantığıyla her yerde gündem olmayı başarıyor. Toplum içinde güvenin ve ahlakın kalmadığının mesajları bilinçaltından verilip huzursuz bir ortam oluşturuluyor.

Haber kanallarında gündemin nabzını hep siyaset, cinayet, terör ve ölüm haberleri tutuyor. "Bu ülkede hiç mi iyi bir şey olmuyor arkadaş?" diye sorası geliyor insanın. Sürekli duygularıyla oynanan insanların bir süre sonra duygusuzlaşmaları kaçınılmazdır. Artık hislerimiz yitik bir şekilde gündemi rahatsız eden bir olayın ardından klavye delikanlılığı yapıp vicdanımızı kandırıyor, asıl yapmamız gerekenleri es geçiyoruz. Aradan yarım saat geçmeden gündemimiz değişmiş oluyor. Duygularımızın değişim hızı teknolojinin ilerleyiş hızını çoktan yakalamış durumda. Reklam kuşaklarında bebeklerin ço-

cukların ve kadınların bir reklam aracı olarak güzelliklerinin ve bedenlerinin kullanılmasına ne demeli!

Ekranlarda gördüklerimizi eleştiremiyoruz, izlediklerimizin ne-reye ait olduğunu sorgulamadan kabul ediyoruz. Gözlerimiz gün içinde en çok neye nazar ediyor dikkat ediyor muyuz, aklımızın ve kalbimizin meşguliyeti nazar ettiklerimizden farksız değil. Kendimizi günlük hayatta günahahtan sakındığımız kadar ekranlarla karşı karşıya kalınca da sakınıyor muyuz?

Göz bakışından mesuldür

Mesuliyetimizin şuuruna varmamız için önce yanlışa dur demek gerekir sonra da doğru olanların peşine düşmek ve üretmek...

Görsel medyanın bir hortum gibi bizi içine çekip istediği yöne sürüklemesine izin vermeyip görsel ağların iplerini elimizde tutup

gerekli ve faydalı işlerde kullanabilmeyi öğrenmeli ve gelecek nesillere de en hızlı şekilde aktarmalıyız.

Ekranlarda gördüklerimizi İslami bir bakış açısıyla sorgulayıp, İslamiyet'e uygun olmayanları izlemeyerek boykot etmeliyiz, eğer izliyorsak da bilinçli bir şekilde ne izlediğimizi bilerek izlemeliyiz. Çok masum görünen çizgi filmlerde bile cinsel içerikli şakalar, sübliminal mesajlı görüntüler bulunuyor. Özellikle çocukların izleyeceği videolar üzerinde fazlasıyla dikkatli davranmak en mühim meseledir. Çocuklara zamanın önemini ve zamanı yönetmeyi öğretmeliyiz. Yaşadığımız asırda kendimizi görsel medyanın sunduklarından men edemeyiz, eğitim sisteminden günlük eylemlerimize kadar hayatımızın içine işlemiş olan bu teknoloji ağının bir parçasıyız artık. Peki, bu ağların kontrolü kimin elinde?

Medyanın içinde yeni bir şuur oluşturulmalı, İslami bir bakış açısına sahip senaristler, yönetmenler vs. yetiştirilmeli. En başta medya kuruluşları gelişen dünya düzenine ve teknolojiye ayak uydururken merkeze İslamiyet'i yerleştirebilmeli. Dizi, film sektörüne acilen el atılmalı, yarışmalar denetlenmeli, toplumun hayrına haberler yapılmalı, faydalı işlerin sayısı artırılmalı ve önü açılmalı...

İnsan, her şeyden önce kendinden mesuldür. İzlediklerimizden sual olunacağımızı unutmayalım.

Vesselam.

EVLERİMİZDEKİ SAHNELER

ASLI UÇAR

Sizce bir toplum nasıl ele geçirilir veya değiştirilir? Gördükleriyle? Duyduklarıyla? Yedikleriyle? İçtikleriyle? Belki de izlemiş olduklarıyla...

Evet, bize tuhaf gelebilir fakat bu doğru. İnsanoğlu izlediği ve dinlediği şeylerden etkilenir. Bir şey kişiye normal gelmezken, onu gördükçe ona alışır ve normal gelmeye başlar.

Bu bağlamda hepimizin gece gündüz görmekte olduğu televizyon ele alınabilir. Çoğumuzun televizyonu sürekli açıktır. Ya bir ses olsun diye ya da çocuklarımızı oyalamak için; belki de alışkanlık olduğundan... Burada bir sıkıntı yok ama önemli olan televizyon açıldığında orada ne izlediğimiz ve dinlediğimizdir. Her gün çocuklarımız izlesin diye televizyonu açıyoruz da ne izlediğine dikkat ediyor muyuz?

Araştırmalara göre en çok izlenen televizyon programlarına

bakıldığında %72,1 oranında çizgi filmlerin yer aldığını görüyoruz. O halde çizgi film kanallarına göz gezdirelim. Birkaç kanal ve çizgi film hariç çoğunda argo ifadeler yer almakta. Savaşmaya yönelik ya da kötü bile olsa birine zarar verildiğinde bunun tebrik edildiği görüntüler bulunmakta. Çizgi film izleyen çocukların yaş aralığına bakıldığında ise daha gerçek, iyi ve kötünün ayrımını yapamadıkları bir dönem olduğunu herkes bilir. O halde çocuk bunları izlediğinde kendince kötü bir kişiye ya da olaya karşı çıkmayı şiddetten ibaret sayar.

Ya da haberlerde çokça şiddet, kan, kavga ve savaş gibi kavramların insanlara sunulması ve çocuklar tarafından da izlenebileceğinin düşünülmemesi de yanıltıcıdır. Çocukların sürekli bu kavramları duymaları veya olayları görmeleri de onları kötü etkiler, savaşlara ve kavgaya normal gözüyle bakmalarına neden olur. Bunları sürekli haberlerde görüyor olmaları ise haber denildiğinde akıllarına sadece olumsuz şeylerin gelmesine sebep olur. İstatistiklere bakıldığında 7-10 yaş arası erkek çocukların %74,9 ile %89,2 oranıyla, kız çocuklarından

%10-20 arası daha fazla televizyon ve çizgi film izledikleri görülür. Bu yaşlardaki bir çocuğun

her şeyi hafızasına kaydettiğini ve gördüğü şeyleri taklit ettiğini düşündüğümüzde çocukların ileride sorunlarını çözerken ya da gündelik yaşamlarında şiddete başvuracak olmalarını söylemek pek de yanlış sayılmaz.

Gençlerin izlediklerine baktığımızda ise diziler karşımıza çıkar. Bu alanda ahlaka uymayan olayların her türüsü vardır. Dizilerde sürekli içkili sahneler kullanılır ve bu da gençlerin alkole özenmesine sebep olur. Alkol insana ve topluma zarar verdiğine göre bunu kullanmak ve kullandırmak ahlaka ters değil midir? Ya da evlilik dışı kurulan ilişkiler ve aldatmalar? Bunların bulunmadığı bir dizi neredeyse hiç yoktur ve onların amacı aileyi bitirmektir. Her yönden ailenin ve neslin ifsadı istenir ve bunu başarmaya yönelik onca çalışmalar yapılırken, biz neden evlerimizdeki bu sahneleri kapatmayız? Neden hala karşı çıkmayız ve izlemeye devam ederiz? Bir kişinin kapatmasıyla ne olur diye düşünmeyin. Bir kişi de sizden görüp kapatır belki bu sahneleri. Derken böyle çoğalır sayı. Şunu bilin ki ilgi ve talep görmeyen şeyler her zaman sönüp gitmiştir tarihte. Bizden ne olur diye de düşünmeyin, unutmayın ki her toplum iki kişinin yan yana gelmesiyle oluşmuştur.

VAHYİN ŞUURU NAMAZ

MELİK SENCER ÇAKMAK

Âdemoğlu olarak, cefa çekmeye imza attığımız bu aleme adım atmadan, hatta bu alemin binbir çeşit toprağından yaratılmadan evvel, yani insanlıktan çok çok eski tarihlerde var olmuş olan canlı cansız bütün mahlukatta kendini açığa vuran ve bir duruş olan bu eylem, farklı farklı

tutumlar ile boyut kazanmış ve mabuda kendini “namaz” olarak göstermiştir.

Bütün mahlukat, fitratı gereğı ve içgüdüsel bir ilham ile üzerine düşen ibadeti yani namazı, lisan-ı hâl ve lisan-ı kâl üzere ifa eder. Bu durum, bazı mahlukat üzerinde Allah’tan bir lütuf ola-

rak verilen “cüzi irade ve cüzi akıl” sahipleri için daha farklı bir eylemde yani fitratı gereğı tabii değil; lakin fitrata doğru bir yönelim şekli ile cereyan eder. Allah karşısında, teslimiyetin vücut bulmuş hali olan ve akıl ile düşünüp eyleme çevirdiğimiz, yüreğimize doğru membasi İs-

lam olan bir yol açan bu aksiyon haline namaz; bu namazdan doğan reaksiyon haline iman denilebilir.

Namaz öyle bir harekâttir ki, ruhun devrimini sağlayan, denizlerden okyanuslara geçişin, yeryüzünden göğe yükselişin, akıldan kalbe doğru inen teslimiyetin timsalidir adeta. Odur ki, kimsesiz öylece bir başına, tüm gücü ile meydan okurcasına, nefse karşı ayağa kalkmış ve onu hasım bellemiş, yıkılmamak adına verdiği kavgalar sonucu yara bere kan revan içinde kalmış ruhumuza bir kalkan olan ve yalnızlık ile boğulan ruhun, Allah ile hasbihâl edebileceği tek kapının yedeği olmayan yegâne anahtardır namaz. Öyle ise âdemoğlu üzerine düşünmeli ki Rabbi olan Allah'ın sevgisini kazandığı bu eylemi tamam yapan, insan mıdır namaza değer katıp onu kılan, yoksa namaz da mıdır marifet, insanı varlığı ile

tamamlayan?

Bizler nezdinde bunca güzel şey ifade etmesine karşın, değerde en düşük seviyede, uygulamada bedensel spor faaliyetlerinden öteye geçiremediğimiz ve bir ritüel haline getirdiğimiz bu varoluş eylemi, farkına dahi varamadığımız bir yapıda, taklidi öğretilere dayanarak tabu haline geliyor ne yazık ki. Çünkü Allah'a ödenmesi gereken bir borç gibi düşünülen namaz, ister istemez borcumuzu geciktirme veya vermeme cüretini göstermemize ön ayak oluyor. Halbuki geri vermek üzere aldığımız ve ödemekte zorlandığımız bir şuurda değil, beş öğün ruhumuzu doyurmak için almamız gereken iman azağına muhtaç olduğumuz gerçeğini kabul eden bir şuurda olursak, bunun bir tabu değil; nasıl ki fitratımızda yaşantımızı doğru yönde etkileyen ve bize faydası dokunan yeme içme, uyuma ve dinlenme

gibi gayeler var ise, işte namazın da fitratımıza uygun şekilde bize fayda veren en önemli gaye olduğu bilincine ereriz.

Ekseriyetle, içten içe Allah için bir mücadele içine girmeliyim, Allah'ın derdini dert edinip onun için harp etmeliyim, bir şeyler yapmalıyım diye ciğerimizi yakarız. Lakin bunu derken adeta Allah'a karşı pervasızca bir tutumda, ya namazı görmezden gelir selam vermeden yanından geçeriz ya da bir yerlerde görmeyi ummadığımız bir anda karşımıza çıkar ve zoraki de olsa küçük bir sohbete girmeye yelteniriz. Allah için bir mücadeleye girmek isteyen bizler; Allah'ın üzerimize farz kıldığı namazı, borçtan öte daha derinlerde zorunlu bir alavere olduğu gerçeğini kabullenmeyip, beş vakit Allah'a hamde karşılık, beş öğün muhtaç olduğumuz ve ruhumuzun açlığını gidermenin en önemli kaynağı olan

imani kazanmak adına nefse karşı vermemiz gereken mücadeleyi bir kenara atıp, "Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım. Ben onlardan rızık isteniyorum, beni beslemelerini de isteniyorum. Şüphesiz rızık veren, sağlam kuvvet sahibi olan ancak Allah'tır."¹ diyerek bize bildirdiği Kur-an öğüdünü de göremeyen insanoğlu, eda edeceği namaza kendisinden öte Allah'ın ihtiyacı varmış gibi bir tavırla hareket ederek ilk derdimiz olması gereken namazı, dert olmaktan çıkarıp, olsa da olur olmasa da olur dediği bir alışkanlığa dönüştürüp, onun haricinde bütün konuları kendisine dert edinmesini Allah kendi katında nasıl değerlendiriyor kendi çehremize bakarak düşünmemiz çok önemli. Allah'ın fitratımıza yüklediği dini olan İslâm'ın bütün değerlerini öğrenmemiz ve akabinde koruyup, üzerimize almamızı beklediği bütün yü-

kümlülükler ile birlikte ve yine bizden beklediği İslâm'ın dertlerini sorumluluk edinme bilincine ermemiz, namazsız bir toplumda ve kişilikte vuku bulabilmesi sanıyorum düşünülemez. Kaldırılması zor olan, yüreği yoran ve biçare ortalarda metanetsiz bırakan ama aynı zamanda bir o kadar da mabudun kuluna ihsan ve ikramı olan halifelik makamının verilmesi ile İslâm'ın kutsal derdini alan insan; bu yolda Allah'ın kanunlarını ve hükümlerini yerine getirme hususunda kendisine sebep olarak verilen ve Peygamberimizin(s.a.s) imandan sonra tebliğ ettiği ibadetlerin en güzeli olan namazın varlığı neticesinde bu büyük ve kutlu vazifeyi layığı ile yerine getirebilecek bilinci, feraseti ve metaneti kendisinde buluyor olacaktır.

Üzerimizdeki bu büyük sorumluluğu, Allah huzurunda kıyama durmayan beden ve ruhta taşımamız olanaksız olacağından,

nefse karşı gücünü ve azmini kaybeden ruhumuzun imdadına, vekil olan Allah'ın yardımının yetişebilmesi, namazı rahmetine sebep kılıp onu ikame edebilen bir benlikte vuku bulacaktır. Belki de bu önemli bağlantıyı Ali Şeriatî'nin ifadeleriyle anlamamız mümkün olabilir. "...Hayatla bir tür doğrudan bağlantıdır. Yangının formülünü keşfetmek değil, ateşin üzerine elimizi koymaktır. Kâinatla iç içe geçmek, varlığın ruhuna bağlanmaktır; insanın, hayatın akışı ve tabiatın hareketi içinde akmasıdır ya da tabiatın hareketinin insanın varlığının derinliklerinde ve kâinatın içinde akmasıdır. Hasılı bir tür cezbeyle kapılmak, iki varlık arasında mîknatî bir çekime girmektir..."² "Namaz; ruhun, evrenin manevi merkezine, varlığın büyük mabud ve maşukuna doğru yaptığı gezinti; Victor Hugo'nun ifadesiyle "küçük bir sonsuzun, büyük bir sonsuz karşısında duruşudur."³

Yıllar geçmesine rağmen Allah'ın gitmemizi beklediği merkeze ulaşmak için ikame etmeye çalıştığımız bu namazlar, yüreğimizin en özel yerinde iman pınarı denilen madenden çıkan tek bir su kanalının oluşmasını sağlamıyor hâlen. Eksikliğini fark edemediğimiz bu su kanalı sebebiyle, kötü tohumların yerini alacak olan yeni ve güzel tohumlar hiç bir şekilde bu iman pınarından faydalanamıyor ve gelişmiyorlar. O hâlde dönüp bir bakalım geriye doğru, bunca zaman eda edilmeye çabalanan namazlar, ne niyetle ve hangi şuurla ikâme edilmeye çalışıldı da, kendimizden başka kimse- nin kullanım hakkı olmayan bu bahçede, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmamızı sağlayacak tek bir mahsul elde edemedik. Ne yazık ki namazlarımız o kadar pasif ve güçsüzler ki, yıllardır eylem halinde olup da bir türlü hakkı ile ikâme edilemiyor, ne akıl süzgecinden geçiyor ne de kalp pına-

rında temizleniyor. Robotlaşmış bedenlerimizde itiyat halini alıp, vicdan yoklama yerine vicdan rahatlatır hale geliyorlar.

İlk derdimiz olması gereken ve benliğimizde Allah'ı birlemenin yegâne kanıtı olan namaz, inananlar olarak bizlere verilen bir lütuf olmak ile beraber, Müslümanı ayrı bir kulvarda tutan en önemli eylemdir. "Namaz kılmayanın dini sağlam değildir. Dinde namazın yeri, vücutta başın yeri gibidir."⁴ hadisinden hareketle, namaz dini ayakta tutan yegâne unsurdur diyebiliriz. Lakin kılınan bir namazı, kim için ve ne için kılıyoruz gibi sorulara hakkı ile kafa yormadan ve cevap bulamadan, dinin direği olan namazın temelini sağlam olması düşünülemez sanırım. Çünkü, bu sorulara karşı cevapsız kalmamız arka planının boş olduğunu, akabinde arayüzün de işlevsiz olduğunu gösterecektir ve böylece kendimizi bir çıkmazın içinde bulmuş olaca-

ğız. Benliğimizde sorduğunuz soruların cevapları, bizi çıkmaza sokmayacak sağlam bir algoritma ile desteklenmesi gerekir ki, arayüzün de önü açık ve sağlam olsun. Bu durum arayüze, yani eyleme geçen kısımda öyle bir görünmelidir ki; mabuda karşı ikâme edilen bir namaz, hayatımızdaki her bir sosyal yönü temsil eden kesişim duraklarına uzamış sıkı bağlardan meydana gelen sıfır noktası dediğimiz merkezin ta kendisi olmalıdır.

Namaz, maddi ve asli olarak dört temel unsur üzere kurulu olan; kıyam, rükû, secde, ka'de den oluşan bedensel eylemlerin, manevi olarak; tesbih, tekbir, hamd, tevbe ve istiğfar gibi lisani, kalbi ve fikri eylemler ile uyumlu halde, ilk namazdan bu yana süregelen bir ibadet olmak ile beraber, insanın Allah'ın karşısında olan yalın ve biçare duruşudur. Bu duruş öylesine bir duruş değil, Allah huzurunda O'na karşı gelen ve O'nu reddeden, kendisinden başkalarına kullukta bulunulan bütün haddi aşan sultalara ve kendi benlik kusurumuz olan, sebebi imtihan nefse karşı, "Allah'ım yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz"⁵ dediğimiz tevhibi bir şuur ile saf tutup, titreyen bir yürek ile beraber, hazır ve nazır, plan yapanların en hayırlısı yüce hükümler alemlerin Rabbi olan Allah'tan gelen buyrukları aldığımız en önemli harp sahasıdır. Aciz olan âdemoğlu, kendisi de dahil bütün yaratılmışların üstünde bir otorite olan, ferman niteliğinde ortaya koymuş olduğu kanunlar hükmünce ve bu hükümlere belli nizamlar vererek fitrata

uygun oluşturmuş olduğu İslam hukuk düzenini, iradesi ile idare etme ve yönetme yetkisine sahip yaratıcısı olan Allah'ın bu yüceliğini kabul etmeyerek kendisine göre bilinçli bir düşünce sisteminde Rabbini tartıp O'na değer biçme hadsizliğini göstermektedir. Yok pahasına Rabbini tanımayıp O'nun emir ve yasaklarından muaf olduğunu düşündüğü bir ideolojide kendisini inananlardan ayrı gören insan nasıl olur da Allah'tan gayri bütün otoriteler önünde pespa-ye bir halde el pençe divan durma şuursuzluğunu gösterebilir, anlamak mümkün değil. İşte tam bu sebeple bizi yoktan var edip kişilik ve şahsiyet sahibi olmamızı sağlayan, İslam kimliğini üzerimize almamız ile bizi temiz ve şerefli kılan doğru mercie karşı yaradılmışlıktan gelen aciz ve muhtaç olduğumuzu gösteren bütün kusurlarımıza rağmen, mahcupluğumuzu gösterir bir vaziyette kıyamda durarak, onu reddedenlere yönelik ben bir tek Allah huzurunda başımı eğirim ve ona kulluk ederim diyerek meydan

okur duruma gelmemiz gerekir ki hakkı olan "el-hamdü lillah" filini gerçekleştirip ona teslim edelim. Allah'ın ortaya koyduğu ve yapmamızı emrettiği bir ibadet olan namazı, aslında bir kale gibi düşünebilir ve kendini bilmez bedensel hareketlerin ötesinde maddi manevi her yönüyle, bir duruşun en önemli eylemleri olan kıyam, rükû, secde ve ka'deyi bu kalenin muhafızları; tesbih, tekbir, hamd, dua, tevbe, istiğfar gibi eylemleri ise bu kelenin savunma ve saldırı mekanizmaları gibi görebiliriz. Bunun neticesinde kendimizi, namaz dediğimiz bu kelenin içine aldığımızda, Allah'ın üzerimize yüklenmemizi ve taşımamızı istediği o büyük tevhid inancını, Allah'a düşman olan ve yok sayan bütün yetkelere karşı, büyük bir kararlılıkla savunmuş ve korumuş oluruz.

O hâlde Allah'ın öğüt almamızı istediği ve bize bildirdiği "Göğü, yeri ve bunların arasında bulunan şeyleri boş yere yaratmadık"⁶ ve yine "Bizim sizi boş yere, bir oyun ve eğlence olarak

yaratmadığımızı ve sizin gerçekten bize döndürülmeyeceğinizi mi sandınız?"⁷ ayetlerinde açıkça vazifemizin basite alınamayacak kadar büyük ve ehemmiyetli olduğu gerçeğine erebiliriz.

Allah'a döndürülmeden evvel şu dizeler bizi sarısalı ve kendimize getirmelidir. Ali Şeriatî'nin değişiyile; "-Ölüm! Onun belirli bir zamanı yoktur. Ölüm kurbanına haber vermeden gelir. Ancak ölümün seçtiği kurban, seni haberdar eder: Aklını başına al! Vakit! Ölüm vakti!"⁸

Vakit geç olmadan olunmalı dakik. Erteleme, ertelemeyen ölüme karşı, ölüm sana yönelmeden sen Allah'a yönel.

Vakit namaz vakti!

***1: Kur-an: 51/56-58**

***2: B.E. 5/Sh. 145-146**

***3: B.E. 6/Sh. 23**

***4: Teberani, el-Mu'cemu's-Sağir, hadis no:107**

***5: Kur-an: 1/5**

***6: Kur-an: 38/27**

***7: Kur-an: 23/115**

***8: B.E. 6/Sh. 23**

DUA : KALBIN ALLAH İLE DERTLEŞMESİ

ELİF BURCU GÜRLER

Dua, her derde deva; dua, teslimiyet; dua, tevekkül.

Allah "Duanız olmasa ne öneminiz var." buyuruyor ama biz unutuyoruz.

Allah'tan istemeyi unutuyo-

ruz. Allah "İste kulum, vereyim." buyurmuşken, biz (haşa) ihtiyacım yok mu diyoruz? Allah dua kapısını açmış, "Gir kulum!" diyor; biz başka kapılara koşuyoruz, başka yollara

giriyoruz. Dert görenimiz isyan ediyor, bolluk görenimiz nankörlük, dibin dibini görenimiz "Elhamdulillah ya Rabbi, verdiği de vermediğine de razıyım." diyor, ellerini açıyor

ve derdini derdi yaratanla konuşuyor çünkü biliyor derdi yaratanın dermanı da kendisinde. Bu bile insanı mutlu ediyor. Allah biliyor, ona anlattı derdini, onunla dertleşti artık, içi rahat; biliyor: Karşılığını alacak. Diyor ki: Allah beni imtihan ediyor, benim de

Sabretmem lazım, imtihanı verenden yardım istemem lazım.

Dua, sevginin tecellisidir. Seven insan dua eder, seven sevdiğine de dua eder, etmiyorsa sevmiyordur. Abd ma-buduna dua eder, yoksa abd

almaz. Aşık maşukuna dua eder, yoksa aşk olmaz.

İhlaslı dua inancın oturduğunu gösterir, dua inancın tecellisidir. İnancın gereği teslimiyettir, teslimiyet duadır. Dua, ne olursa olsun sonuca teslim olmaktır. Dua şükürdür, dua sabırdır, dua her şeydir; iyya-ke nabüdü ve iyya kenestain demektir. Dua başkalarına el açmamak, "kula kulluk etmemek", yalnız Allah'a kulluk etmektir. Dua kulluktur, dua ibadetin beynidir. Dua, ellerini açıp "Ya Rabbi, benim bu ellerim bu kadarını yapabildi, da-

hasına aciz kaldı. Ben bu aciz bedenimle sana el açıyorum, sana kulluk edip senden yardım istiyorum, zaten başkasından istesem senin takdir ettiğini değiştiremez. Bana bir azap dokunsa gideremezler. Ben dünyalık dertlerim uğruna, ahiretimi vermeyeceğim.

Brakıyorum dünya onların, ahiret benim olsun diyeceğim." diyebilmektir.

Dua, "Sen beni duyarsın, bilirsin; gerisi senin takdirindir. En hayırlısını sen bilirsin." diyebilmektir. Dua sonucu kabul

etmektedir.

Bazen duanın kabul olmadığını düşünürsün ama yine acizliğin seslenir: Bilemezsin, sen bilemezsin! Yakın zamanda amcam ve dedemi ahirete uğurladım ve düşündüm: Bunca dua, bunca niyaz, bunca yakarış nerede? Allah neden dualarımızı kabul etmiyor?

Neden iyileşemediler? Neden çabalarımız boşa çıktı? Allah neden dualarımıza icabet etmiyor?

Sonralarda şunu fark ettim:

Murat ettiğimiz her şey hayırlı mıdır? Ölüm, sandığımız gibi kötü müdür?

Yanımızdan ayrılanlar üzgün müdür, yoksa onlar aslında şifa ve afiyette midir? Amcam ile dedem için hep şifa istedim. Vefat etmiş olmaları, ebedi yurda göçmüş olmaları şifayı bulamadıklarını mı gösterir? Şifa dünya mıdır? Hasta bir şekilde uzun seneler yaşamak afiyette olduğunu mu gösterir? Bu soruları sorunca belki de ölüm şifadır.

Dünya geçicidir, ahiret bakidir.

Ve şunu fark ettim: Allah'ın izniyle onlar kurtuldular. Dualarımız ile afiyette ve şifada olduklarını ümit ve temenni ediyorum. İşte bu yüzden dua teslimiyettir; istediğin olsa da olmasa da yahut olmadığını sansan da...

Dua umuttur, ihlasla yapılırsa kabul olur. Makbul olmak, bizim sandığımız gibi olmak zorunda değildir. Kim bilir ahirette daha güzel bir kabul oluşuyla karşımıza çıkabilir. Bu bizi isyana götürmemelidir. Bu yüzden Müslüman "teslim olan"dır.

Dua; Hz. Zekeriya'nın, imkansız gözüксе bile içten bir şekilde dua etmesidir.

Allah'a göre imkansız yoktur. O, imkanı da imkansız da yaratandır. Dua; Allah'ı anmaktır; daima onu hatırlamak, onunla hayatını şekillendirmektir. Dua; Allah'a güzel bir borç vermektir, "karz-ı hasen" dir.

Duaya üç şekilde cevap ver-

ilir:

1- Hemen kabul edilir.

2- Hayırlı değildir, kabul edilmemesi hayırlıdır ve kabul edilmez.

3- Vakti değildir ertelenir; belki yarına, belki ahirete...

Dua kabul olmuyorsa;

-Ya ihlassız edilmiştir,

-Ya kabul edilmesi hayırlı değildir, ahirete ertelenir ve daha güzeliyle kabul olur. Duanın kabul olmaması bazen nimettir. Bu yüzden dua terk edilmemeli, insanı kıymetlendirenin dua olduğu hatırdatılmalıdır.

Dua; birlik yoludur. Dua en büyük lütuftur. Dua darda da varda da var

olmalıdır. Dua acizliği kavrayıştır. Dua kurtuluştur. Dua ibrettir, güzelliştir. Allah ona dua edeni sever, duaya icabet eder. Hayır ondadır. Gayb ilmi ondadır.

" Bana ne oluyor da dua etmeyeceğim beni yaratana?"

Allah bizi hakkıyla dua edenlerden, hayırlı dua edenlerden eylesin. Ya Rabbi, sen bizim muradımızı hayırlı eyle, eylemezsen nasip eylediğini bize hoş göster. Bizi sana hakkıyla dua edenlerden eyle. Bize teslimiyet ver, üzerimize sabır yağdır.

"Ey kalpleri halden hale çeviren Allah'ım, bizim kalbimizi dininden ayırma!"

Amin.

ADİL ŞAHİTLİK: TÜRKİYE VE İRAN'IN FİLİSTİN'DEKİ ROLÜ

MUSA DUMAN

Filistin direnişinin Kudüs'ün Kılıcı ismini verdiği operasyon, Siyonistlerin geri adım atmaya mecbur kalmasıyla zafere dönüşmüş oldu. Filistinli direniş grupları, bitmek tükenmek bilmeyen kararlılıkları ve füze saldırıları ile Siyonistleri sığınaklara hapsederek korku nöbetleri geçirmelerini sağladı.

Peşinen belirtmek gerekir ki, Filistin'de yaşanan asimetrik bir savaştı. Dolayısıyla savaşın sonucunu değerlendirirken, askeri teknoloji bakımından üstünlüğü tartışmasız olan Siyonist rejimin hedeflerini gerçekleştiremediğini ve ummadığı bir savunma ve taarruz ile pes etmek zorunda kaldığını not etmeliyiz.

Yine, hiçbir zaman ölü ve yaralı sayısını dışarıya sızdırmayan Siyonist İsrail'in bu sefer de aynı taktiğe başvurduğunu aklımızdan çıkarmamalıyız.

10 gün süren savaşın en önemli detayı, Siyonist İsrail rejimiyle normalleşmenin ve 'Yüzyılın Anlaşması' isimli paçavranın dillere pelesenk olduğu bir zeminde, Filistin direnişinin bütün İslam ümmetine 'dur' dercesine direnişin tek seçenek olduğunu ayan beyan tescil etmesiydi.

Savaş sonrası ülkemizdeki sosyal medya mecralarında en çok tartışılan konulardan bir tanesi Hamas'ın kime teşekkür ettiğine ilişkindi. Özellikle Hamas lideri İsmail Heniyye'nin açıklaması 'Nasıl olur da Türkiye'ye teşekkür etmezsin?' şeklinde bazı tepkilere neden oldu.

'Parasını ve silahını bizden esirgemeyen İran İslam Cumhuriyeti'ne teşekkür ediyorum' diyen Heniyye neden Türkiye'ye teşekkür etmemiştir? Özellikle yerli-milli dindarlarımız bu konuda epey tepkiliydi.

Bu konuya dair bazı noktaların altını çizmemizde fayda var. Öncelikle şunu belirtelim; Hamas, genel olarak birçok beyanatında Türkiye'nin Filistin konusundaki hassasiyetini övüyor ve defaatle teşekkür ediyor. Ancak, bugüne kadar savaş sonrası açıklamalarda Türkiye'ye özel teşekkür edildiğini hatırlamıyorum. Bu sefer neden böyle bir beklenti oluştu bunu da pek anlamlandıramıyorum. İran'a gelince; her savaş sonrası onlara özel teşekkür ediliyor, bunun da sebebi gayet açık: Askeri olarak hiçbir İslam ülkesinin vermediği

desteği İran'ın vermesi.

Bunları niçin söylüyoruz? Yerli-milli algılarımız bizim gerçeklerle bağımızı koparıyor, kendimizi hep nirvanada görüyoruz.

Halbuki akl-ı selim bir vicdanın burada yapması gereken tespitler var.

Öncelikle, Sünni Türkler olarak Şii İran'ın hakkını vereceğiz. 1979 İslam Devrimi'nden bu yana direniş örgütlerini parasıyla, silahıyla, füzesiyle besleyen İran... Bunu saklamak veya saklayamadığı zaman da 'Desteği veriyor ama neden veriyor?', 'Düşük model ekipmanlar veriyor' gibi gülünç mugalatalara sığınmak ahlaksızlığın daniskasıdır. ABD'nin ağır ekonomik yaptırımlarının sebebinin bu örgütlere verilen ekonomik ve askeri destek olduğunu sağır

sultan biliyor. Bugün bu destek kesilse İran'ın derin bir nefes alacağını söylemek için kahin olmaya gerek yok.

Çok zor değil; dürüst ve insafli olacağız. Heniyye'nin teşekkür açıklamasını devletin ajansı yoluyla kırparak haberleştirmeyeceğiz, cephenin sahibi ne dediye bir Müslümana yakışır gibi aynen aktaracağız.

Türkiye'nin insani yardımlarını hiçbir zaman küçümsemeyeceğiz. Bu konuda gösterdikleri gayreti alkışlayacağız. Ancak 'normalleşme' dedikleri zaman, Hamas'ı Ortadoğu dörtlüsünün taleplerine çekeceğiz dedikleri

zaman 'Orada durun' deyip tepkimizi sert bir biçimde sergileyeceğiz.

Kınamakla işin çözülmediğini, dünya kamuoyunun önünde teşekkürlere, iltifatlara mazhar olmak için askeri destek vermek gerektiğini iktidarın zihnine kazıyacağız.

Israrla ve ısrarla haykıracağız: Türkiye ve İran el ele vermeden, gereksiz kıskançlıklardan kurtulmadan, bir ve beraberce Filistin direnişini donatmadan Kudüs özgürleşemez.

Direnişin zaferi kutlu olsun...

NİMETLERİ UCUZA SATMAYIN

OZAN HAYRİ SOYER

Hız. Resul-i Ekrem'in, Hız. Ebuzer'e tavsiyeleri meşhurdur. Yüzyıllardan bu yana dillerden dillere gönüllerden gönüllere dolaşır bu hikmet dolu tavsiyeler. Öyle ya, Peygamber sadece kitabı değil, hikmeti de öğretti. Ayet-i kerime böyle söylüyor.

Bu tavsiyeleri herkes okumalı. Hatta başucu yapmalı.

Biz ise bu yazımızda tavsiyelerden kendimize çıkarttığımız mühim bir ibreti sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Peygamber diyor ki: "Sağlık ve boş vaktini iyi değerlendir". Bu tavsiyeyi bir âlim şöyle yorumluyor: "Yani bu nimetleri ucuza satmayın demek istiyor Peygamber". Çok ilgi çekici bir yaklaşım. Şimdi beraber açacağız.

Bizler elimizdeki nimetleri, değerli eşyaları satacağımız zaman onların hakiki kıymetlerini talep ederiz. Varsayalım ki bir ev satı-

yoruz. Evin piyasası vardır. Onun altına satmayız. Diğerleri kaçıyor, nasıl satıyor, hangi mevsimde satıyor gibisinden birçok soruya cevap bulur, "zarar etmek" istemeyiz.

O halde hayat nimeti de bizim için çok değerli bir şey ise (somutlaştırmak için onu da bir mal olarak düşünebiliriz) o halde hayatımızla ilgili tasarruflarımızı da değerine göre satmak icap etmez mi? Peki bu değer nedir? Hayatın değerini hangi piyasaya göre belirleyeceğiz?

Müslümansak, hiç şüphesiz bu piyasa Allah'ın ve Resulü'nün piyasasıdır. Hayat nimetine, o piyasaya göre değer biçeceğiz. Ticaretimizi Allah ile yapacağız.

Abdullah b. Mes'ûd'un anlattığına göre, "Verdiğinin kat kat fazlasını kendisine ödemesi için Allah'a güzel bir borç vermek isteyen kimse yok mu?" (el-Baka-

ra 2/245) meâlindeki âyet nâzil olunca Ebü'd-Dahdâh adlı sahabe Hz. Peygamber'in yanına giderek, "Yâ Resulullah! Allah bizden borç mu istiyor?" diye sordu. "Evet" cevabını alınca Hz. Peygamber'in elini tuttu ve sevabını sadece Allah'tan bekleyerek içindeki 600 hurma ağacı ile birlikte bahçesini Allah'a borç olarak verdiğini bildirdi.

Ebü'd-Dahdâh maddi gücünü, müşriklerin değil Allah Teala'nın belirlediği piyasa koşullarına göre harcadı. Müşriklere göre yanlış bir ticaret yaptı ama ya Allah'a göre? O malını çok pahalıya sattı. Zira Ganiyy olana "borç" verdi. Allah'ın mükafatı ise mislince midir?

İşte elimizdeki sağlık ve boş vakt nimetlerini de çok değerli bir meta olarak görmeliyiz ve onları, gerçek değerlerini kazanacakları piyasada satmalıyız. Asla ama asla bu dünyanın üç kuruşluk piyasa koşullarında değil.

TOPLUMSAL AÇILARDAN İSLAM

MÜCAHİDE GÜNBATI

İslam temel iki çatı altında toplanır. Bunlar, tevhid ve ümmetçiliktir. Bu iki temel değer de birbirinden ayrı düşünülemez. Yaratıcının birliği insanların da birliğini gerektirir. İslam bu yönleriyle değerlendirildiğinde toplumsal bir harekettir.

Yalnızca bireysel olarak yaşadığı söz konusu edilen İslam, saygı göremez. Çünkü bir Müslüman bulunduğu toplumdan sorumludur, zulme engel olmakla yükümlüdür, öncü olmakla görevlendirilmiştir.

Geçmişten bu yana bakıldığında gelen her ilahi din, toplumdaki mevcut otorite ve öğretiye karşı gelmiştir. İslam'da o günkü cahiliye karanlığında Mekke toplumunu aydınlatmıştır. İslam'ın varoluşu devrim ile gerçekleşmiştir.

Müslüman bir topluluk dünyanın mevcut otoritesi altında boyun eğip kabullenen bir rolü üstlenemez. Müslüman topluluk; daima dayatılana karşı olmalıdır ve hakikat önderi olup, insanlığı ardında toplayan bir

misyonu üstlenmelidir.

Günümüz Müslüman toplumunun ise her yönden başını gayrimüslimlerin çektiği moda tuzağına düştüğü görülmektedir. Müslümanlar yaşamlarının her alanında, hayat tarzlarında taklide düşmektedir. İslam'ın tüm toplumlara yeniden diriliş adına bir umut olabilmesi için devrimci kimliğini üstlenmesi gerekir. İslam ancak batıla karşı çıktığında hakiki varoluşunu gösterir.

SÜVEYŞ KANALI'NDA BİR İŞ MAKİNASININ HİKÂYESİ: BOYUN EĞMEK YA DA HAYAL KURABİLMEK

AMMAR ÖZDEN

Tarih: 23 Mart 2021

The Ever Given adlı bir konteyner gemisi Mısır'ın Süveyş Kanalı'nda karaya oturarak bir hafta süren bir krize neden oldu. Küresel ekonomik hareketliliğin önemli bir kısmı Süveyş Kanalı üzerinden sağlandığı için kanalın açılması girişimleri tüm dünyanın gündeminde önemli bir yer tuttu.

Geminin kurtarılması ve ka-

nal trafiğinin açılması için yoğun çaba sarf edilirken, sosyal medyada paylaşılan bir fotoğraf kanal krizinin önüne geçti. Fotoğrafta, ufak bir iş makinası, dev konteyner gemisini kurtarıp suda yüzdürmek için tek başına çalışıyor. Fotoğrafın bu kadar çok paylaşılması ise iş makinasının 'yalnızlığı'na ve 'yaptığı işin imkansızlığı'na atıfla insanların gündelik hayatlarından örnekler vermesiyle mümkün oldu.

Yapılan paylaşımlarda dev gemi hayatta karşılaşılan zorluklara benzetilirken, ufak iş makinası ise bu zorluklarla mücadeledeki bireysel çabalar olarak değerlendiriliyordu. Diğer bir ifadeyle, hayatın veya sistemin bize dayattığı zorluklar karşısında 'iflah olmaz' gayretlerimize göndermede bulunuyordu bu paylaşımlar çoğu zaman. Verilen mesajlarda mündemiç olan istihza ise, bireysel mücadeleyi

küçümsemek amaçlı değil, mücadelenin sonuca ulaşacağına dair inancın yokluğundan kaynaklanıyordu. Bir kullanıcının fotoğrafa dair yaptığı şu yorum meseleyi daha net bir şekilde ortaya koyuyor aslında: "İnsanın yaşı ilerledikçe, iş makinası gözünde küçülürken, o gemi öyle bir büyüyor ki".

İnsanoğlunun fizyolojik yapısının psikolojiyle olan ilişkisi her zaman merak konusu olmuştur. Örneğin öleceğini bilmesinin insanda ne gibi değişikliklere yol açacağı araştırma konusu olduğu gibi, insan beynini daha iyi kavrayabilmek adına korkunun hafızasının nasıl çalıştığı da davranışsal nörobilim alanının temel çalışma alanları arasında yerini almıştır. Bu bağlamdaki yeni bilimsel keşiflerle, insanın psikolojik yönlendirme ve çağrışımların olumsuz etkilerinden arınması temel beklenti olmuştur çoğu zaman. Ancak enformasyon çağının icbar ettiği bilgi yoğunluğu, insanı özgürleştiren bir işlevden ziyade, insanın devasa bilgi-iktidar güçleri karşısında boyun eğmesine kapı aralayarak tersinden bir misyonu yerine getirmiştir. Diğer bir ifadeyle, yoğun keşif ve bilgi seti, insanı özgürleştirmekten öte sanal prangaları olan modern köle zihniyetine sürükleyebilmiştir farkında olunmadan.

Bakara Suresi'nin 246-252. ayetleri arasındaki pasajda Talut-Calut kıssası anlatılmaktadır. İsrailoğullarının ileri gelenleri, Hz. Musa'dan sonra gelen

bir peygamberden Allah yolunda savaşmaları için kendilerine bir kral tayin edilmesini isterler. Bunun üzerine Rabbimiz, Talut'u İsrailoğullarının başına kral olarak görevlendirir. İsrailoğullarının savaşta düşman kavimlerden birinin başında da Calut yer almaktadır. Talut-Calut kıssası, bu iki kralın orduları arasında yaşanan mücadeleyi anlatır. Bu mücadelenin en temel mesajı, insanın kendi eliyle ürettiği korkularına ilişkindir.

Rivayetlere göre seksen bin kişilik bir orduya sahip olan Talut, ordusuna dayanıklılık imtihanından geçeceklerini şu şekilde haber vermektedir: "Allah muhakkak sizi bir nehirden geçirecek; kim ondan içerse benden değildir, -eliyle bir avuç alan müstesna- ondan tatmayan da bendendir"(Bakara Suresi/249). Talut'un ordusunun önemli bir kısmı bu imtihandan geçmeyi başaramazken, bir rivayete göre sadece dört bin kişinin bu imtihanı geçerek yola devam ettiği belirtilmektedir. Talut'un ordusunda az sayıda asker kalmasına rağmen, bu askerlerin dayanıklılık testinden geçmiş imanlı/nitelikli askerler olması, kendilerinden sayıca üstün olan Calut'un ordusuna karşı galip gelmelerini sağlamıştır: "Nice az birlik vardır ki, Allah'ın izniyle sayıca çok birliği yenmişlerdir, Allah sabredenlerle beraberdir" (Bakara Suresi/249).

Bu kıssa bağlamında, Talut ve Calut'un orduları arasındaki sayısal dengesizliğin mazeret olarak öne sürülmediği, Talut'un askerlerinin Allah'ın yardımına

güvendiği ve sabırla savaştıkları vurgusu ön plana çıkmaktadır. Ancak, başlangıçta Talut'un ordusunda olup da nehirden içtikleri su sebebiyle seferden elenen askerlerin söylemleri, iman sahiplerinin asimetric savaş motivasyonları kadar önemlidir. İmtihandan geçemedikleri için geride kalanlar, daha önce yeneceklerine inandıkları Calut'un ordusu karşısında bir anda korkuya kapılmaya başlamışlardır: "Bugün Calut ve ordusuna karşı koyacak gücümüz yok." (Bakara Suresi/249). Buradan çıkarılması gereken önemli mesaj şudur: Bir işi yapmayı hedeflediğimizde ona olan inancımız tam olsa bile, yolda motivasyonumuzu etkileyen bir durumla karşılaştığımızda zayıflık gösterip güçlü bir irade ortaya koyamazsak, o işi sanki baştan beri yapamayacakmışız gibi bir korku ve ümitsizlik psikolojisine bürünmemiz kaçınılmaz olur.

Malik bin Nebi'nin üç aşamalı tarihsel kesit şemasında; 'ruhi evre, akli evre ve içgüdüsel evre' tanımları ile karşılaşıyoruz. Bu tanımlara göre; cahiliye döneminde 'şey'in hâkim olması ile medenileşme sonrası dönemde 'şey'in hâkim olması aynı şeydir. Daha açık bir ifade ile; Muaviye'ye kadar olan süreçte 'ruhi evre' hâkimdi ve Malik bin Nebi'nin 'gerilim'(aslında aşk ve heyecan da denebilir) dediği öge, ön plana çıkarak Müslümanların her türlü fedakârlıkta bulunmalarına olanak sağlıyordu ve zihinlerini de duru tutuyordu. Muaviye döneminden 12. yüzyılda var olmuş olan 'Mu-

vahhidler Devleti'ne kadar ise 'akli evre' hâkimdi ve bir önceki devrenin verdiği ilham ile akli anlamda gelişmeler mevcuttu; fakat ruhi bir heyecan pek söz konusu değildi. Bu dönemden sonra ise, Malik bin Nebi'ye göre, tekrar medenileşme öncesi döneme geçilmiş ve 'içgüdü'lerin hâkim olduğu dünyada fikri gelişim çok fazla sağlanamamıştır. Böylece 'fikirler'in hâkimiyeti öngörülemezdir. Dolayısıyla, bu çağda 'fikirler' ciddi bir değişim geçirmediği/islâh olmadıkça, insan 'sömürülme'ye mahkûm olacaktır. Ve esas sorun, 'sömürme' değil de, 'sömürülmeye açık olma/izin verme' sorunudur.

Ruhi evreyi tatma imkânı yakalayamayan modern dönemin insanları olarak, içgüdüsel evrenin derinliklerine doğru yolculuğumuza devam ediyoruz. İncancımızı körelten içgüdüsel arzularımız, 'biz'den 'ben'e doğru geçici kolaylaştırmaya yarıyor sadece. Yaşadığımız dünyadaki haksızlıklara, zorbalıklara

karşı çıkacak aşk ve heyecanı yitirmemiz, toplumsal manada tatbik edemediğimiz 'ruhi evre'ye dair arzumuzu bireysel manada da kaybetmemizden kaynaklanıyor. Kutsal dava fedakârlığından bireysel sermaye birikimine doğru yol alan serencamımız, içine hapsediğimiz sistemin prangalarını da gözümüzde her geçen gün büyütüyor. Buna bir de her gün maruz kaldığımız muazzam bilgi bacası eklenince, bu dünyayı değiştirmek fikrine inananlardan bu fikri 'siz hala orada mısınız?' diyerek istihza eden bireylere doğru dönüşümüz ivme kazanıyor sadece. Aslında bu dönüşüm, adını koyamadığımız acziyetimizi bastırma girişimimizden bağımsız gelişmiyor. Enformasyon çağından önce her toplumda var olan ve sosyal iletişim beceri(ksiz)leri sebebiyle toplumun çeperlerinde yalnız başına hayat süren 'deha karakterler'in bugün kendilerini hapsettikleri odalarından tüm dünyaya seslenmeleri ve idol haline ge(tiri)lmelerinde sizce

de bir gariplik yok mu? Enformasyon çağının genç nesli YouTube'dan izlediği karakterlerle ve videolarla kendi hayatına yön vermeye çalışırken, teknolojik imkânların onların fikri ve ruhi enerjilerini sönmüleyen ve sistemin ne kadar 'yenilemez' olduğunu gösteren ikna çabalarına dönüştüğünü görmemek fazlasıyla safdillik olmaz mı?

Kapasitesi her gün artarken (her türlü) incancını kaybeden ve korkularının esiri olan bir insan sermayesinin 'azınlıkların iktidarı'na kafa tutması mümkün değildir. Talut'un ordusunda geride kalanlar gibi kana kana içtiğimiz modern mahremler, Süveyş Kanalı'ndaki iş makinasının çabasını zihnimizde anlamsız gösteren bir yanılısamanın zeminini oluşturuyor. Dert bizden, sefer bizden; derman ve zafer Allah'tan. O halde buyuralım hayal kurmaya modern dönemin çocukları olarak; nâsuh bir tevbeyi aşkla yoğurarak yeniden bismillah!

EVLERİMİZ

KEVSER ÖZGÜVEN

İmkanlar bu kadar genişlemişken, şartlar bu kadar kolaylaşmışken, her şey bu kadar rahatken insanın bir türlü mutlu olamaması, mutlu olması için hep daha fazlasına ihtiyaç duyması yaşadığımız dönemin en önemli sorunlarından.

Bütün bu sorunların ortaya çıkmasına ve devam etmesine ya da çözülememesine büyük sebep, yuvamızın/evimizin ciddi anlamda yara almasıdır. İnsan sıcaklığının teknolojik aletlerin yapay dostluğuyla yer değiştirdiği, hayatı düzenleme için gerekli olan iradenin her fırsatta zayıflatıldığı, eldekini nimet bilip şükrettiren ve paylaştıran kanaatin hep daha fazlası gösterilerek yok edildiği bu dönemde bizi kurtaracak olan bütün bunları tekrar kazanabileceğimiz ve

kazandıklarımızı kaybetmeyeceğimiz yegane yer yuvamızdır.

Hem tesis hem temin için evimizden başka alternatifimiz yoktur. Dolayısıyla evimizde ters giden bir şeylerin yeniden düz gidebilmesi evimizi/yuvamızı düzeltmemize bağlıdır. Bu işte akıntıya karşı kürek çekmek anlamına geliyor ki neresinden bakarsanız bakın hiç kolay iş değildir.

Bu nedenle evimizi düzenlerken hatta kurtarıırken işimizin kolay olmayacağını, emek ve sabır isteyeceğini ve bunların doğru bilgiyle kullanılması durumunda maksada ulaşılacağını bilmeliyiz.

Allah'ın rızasını ve cennetini kazanmada camiden aşağı kalmayan bir nokta olan evlerimiz

bize emanettir. İçinde iffetimizi, ahlâk ve ibadetimizi barındırdığımız evlerimizin korunması veya ihmal edilmesi, iffetimizin korunması veya ihmal edilmesi anlamına gelmektedir. Ev emaneti bizim akidemizin, ibadet ve kimliğimizin en kritik muhafaza alanlarından birini ihtiva etmektedir. İçindeki çocuklarımız ve mukaddesatımız bakımından bir an bile göz kapamaya müsait olmayan bu emaneti, kendi mülkümüzde görerek, fitnelere kiralamamız imanımız açısından tehlike oluşturmaktadır.

Emaneti başkalarına kiralamayacağımızı idrak ettiğimiz zaman iyi bir mesafe kat etmiş olacağız. Allah Teâlâ, evlerimizi ve gönüllerimizi O'na çevirmeye bizi muvaffak kılsın.

YİTİK SESLER

MÜCAHİDE GÜNBATI

Bir nefes özleminde bu dünya
Bin nefes olmaya gönüllü, ehli vefa kimsecikler kalmamış.
Çocuklar bir köşede, soluksuz, bilinçleri kapalı.
Sessiz mermilerse hiç susmuyor.
Bu çağın derdi başka
Bu çağın derdi sessiz
Bu çağın derdi, kocaman bir derya...
Yollarda bin bir engel...
Farkında olamadığı dertlerin çözümleri ile meşgul insanoğlu.
Zıyanla dolu gardıroplarımız sessiz kalıyor "bugün ne giysem" derdine.
Bir yanda ise çocuklar bir çöp konteynerini sığınak bilmiş.
Sesini çıkarmaya gücü yetmiyor.
Yürekli analar derman olamıyor çocuklarının sesine.
Nerede kaldı hakkı haykıran güçlü sesimiz?
Bir ses yükseliyor
Gazze'yi hatırla!
Tarih, 20 Eylül 2000
Muhammed'in "Baba neden bize ateş ediyorlar?" çığlığına...
Çaresizlik izin vermiyor cevap vermemize.
Henüz şahit olmuş bir çocuğa dahi cevap veremiyorken,
Rabbin sorgusunu düşünemiyoruz bile.
Neredeydik?
Yıllar ne ile geçti?
Gönül rahatlığı ile " Ben zalimlerden değilim." diyebilen var mı?
Bu kadar sessizliğin ardından bunu söylemeyi hak biliyor mu kendine insanoğlu?
Çaresizliğin diyetini onlarca masuma yükleyebiliyor mu insanoğlu?
İnsanlığın zulmünü atfettiğimiz dünya kaç yıl daha dayanır bunca acıya?
Belki birkaç saniye sonra direnmeyi bırakacak
Altüst olacak Kabe-i Muazzama.
Ne kadar olduğunu bilmediği bu saniyeleri tüketirken insanoğlu
Ardına hiç bakmayacak mı?
Böyle mi yitip gidecek zamanlar...

KUR'AN'A GÖRE DÖRT TERİM

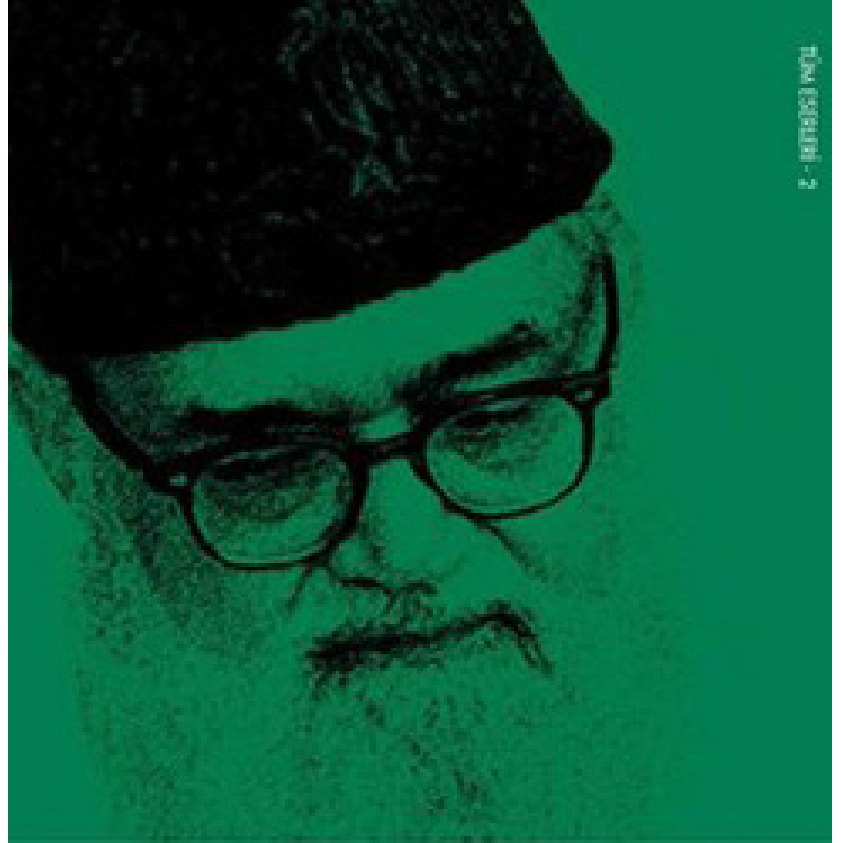
SÜMEYYE KAYAR

Ebu'l Ala el-Mevdudi, 1903 yılında Pakistan'da doğmuş, babası sayesinde İngiliz sömürge eğitiminden uzak bir eğitimle yetişmiştir. Çıkardığı Tercümanu'l Kur'an gazetesindeki yazıları muhalifler tarafından eleştirilip yazdıklarına kanıt istenince bu kitabı yazmıştır. İyi derecede dil bilmesinin yanında fıkıh, ekonomi, siyaset gibi birçok dalda araştırmalar ve yazılar kaleme almıştır. 1979 yılında vefat etmiştir.

Seyyid Kutub, 16 ciltlik tefsirinin yazım aşamasında bu kitabı okumuş ve tefsirini yeniden yazmak zorunda kaldığını söylemiştir.

Kitapta bahsedilen kavramlar, aslında her Müslüman'ın hakkında fikir sahibi olduğu, ya da olduğunu sandığı temel kavramlar: İlah, Rabb, ibadet, din. İşte bu eser, tam da bu sanrımızı netleştirmek için kaleme alınmış diyebiliriz.

Yazarın diliyle Kur'an'ın hi-

EBU'L Â'LÂ
MEVDUDİ

KURANA GÖRE DÖRT TERİM

dayet olarak getirdiği her şey bu dört terim etrafında döner. Kur'an'ı öğrenmek ve idrak etmek isteyen her kişi bu terimlerin sahih manalarına vakıf olmalıdır. Zira manalarda eksiklik bulunursa durmadan kelime-i tevhidi tekrarladığı halde Allah'tan başka ilahlar türetir. O'ndan başka Rabb olmadığını haykırırsa da gerçekte Allah'tan başka rablere itaat eder, ibadete ve dine onları da ortak eder.

Cahiliye ve onu takip eden İslam devirlerine bakarsak, Kur'an indiği andan itibaren muhatapları bu terimler hakkında bütün manalarını kuşatan bir bilgiye sahiptiler. Zira bu terimleri öteden beri dillerinde kullanıyorlardı. İman edenler neye iman ettiklerinin açıkça farkındaydı. İnkâr edenler de neye karşı çıktıklarının şuurundaydı.

Mevdudi, zaman geçtikçe bu kelimelerin, asıl manalarını kaybederek anlam daralmasına uğradığına, ve böylece özel, sınırlı kalıplara sıkışıp kaldığına dikkat çekiyor. Bunun tarihi ve sosyal sebeplerine inerek kapsamlı bir araştırmayı da bizlere sunuyor.

Kitapta her bir kavram dil yönünden ayrıntılı ince-

lenmiştir. Arapça hakkındaki bilgisi olmayanlar için zorlayıcı olabilse de küçük ölçekli bir meal okumasıyla anlatım hafifletilmiştir.

Kitabın ilk bölümünde İLAH kavramı dil yapısını ve karşıladığı anlamlarca tahlil edilmiş. Mevdudi, cahiliye devrindeki ilah düşüncesini sosyolojik ve psikolojik olarak inceleyerek günümüzde aslında ne kadar sığ kalıplara sokulduğunu gözler önüne sermiştir. Bolca ayet ve hadisten yararlanarak anlaşımı kolaylaştırmıştır.

İkinci bölümdeyse RABB kelimesini Kur'an'da da geçen tüm anlamlarıyla ele alarak, manalarına göre geçmiş ümmetlerin hatırladıklarının Rabb kelimesinden ne anladıklarını göstermiştir.

Üçüncü bölümde İBADET kavramını özelde Arapların kullanımına göre irdelemiştir. Kulluk ve itaat manalarıyla Kur'an'daki kullanımlarını da ayrıca belirtmiştir.

Dördüncü ve son bölümde DİN kurumunu gerektiğince anlamak üzere dil ve kavramsal yönüyle ele almıştır. Din, hayat ekseninde itaat edilen, sınırlarına uyulan kanunlar olarak tanımlanmıştır. Eserde, kullar tarafından üretilen ve ge-

liştirilen sistemlerin hiçbir şekilde din kavramına alternatif olmayacağı vurgulanmaktadır.

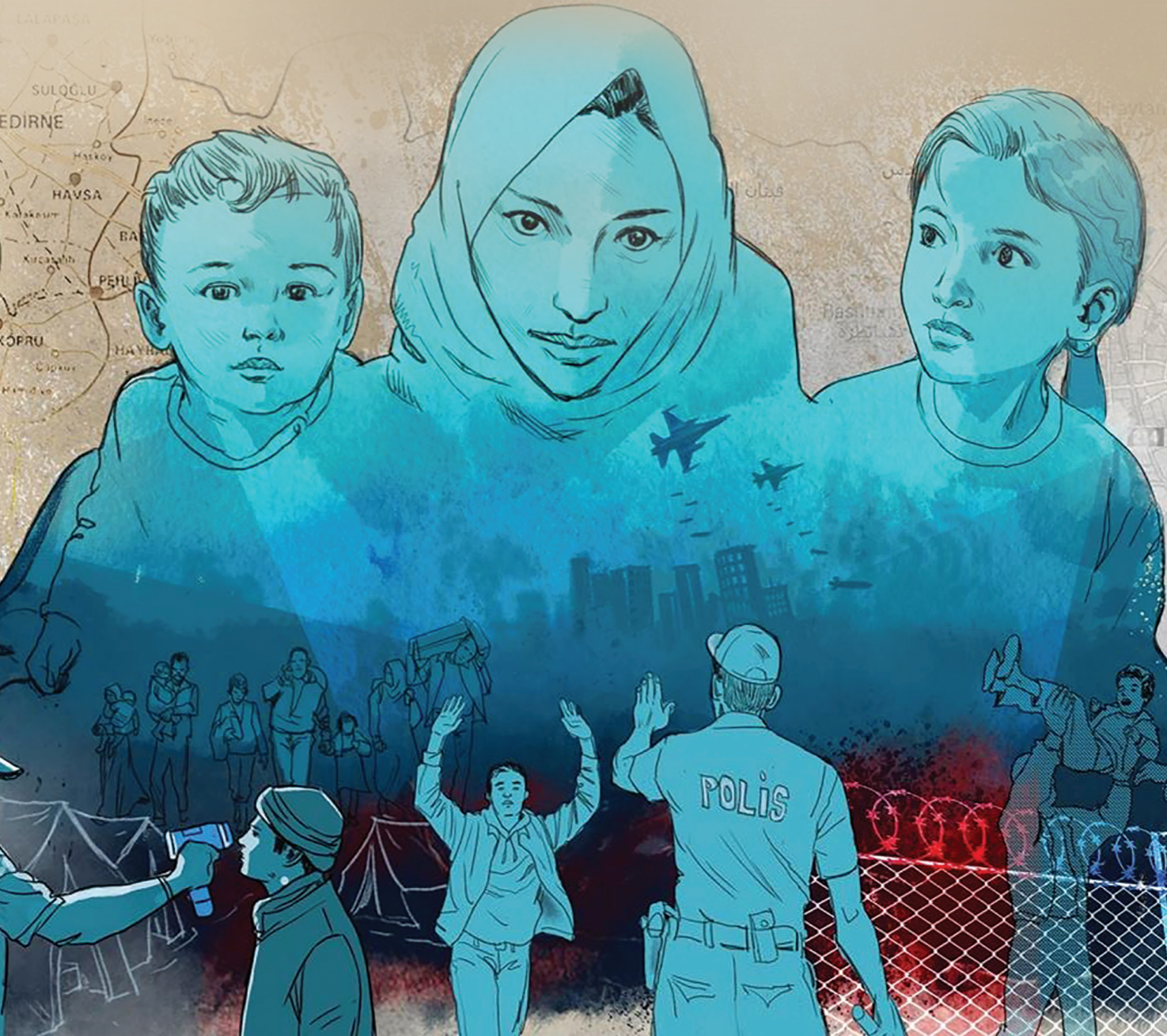
Kur'an, insanları tevhide davet ettiğinde, insanlar putları terk ederek bunu yerine getirdiklerini sandılar. Oysa gerçekte sahte ilahların eteklerini öpmeye devam ettiler. Mevdudi, özellikle son devirlerde gelen müfessir ve lügatçilerin Kur'an kelimelerinin çoğunu son devir Müslümanlarının anlayışlarına göre yorumladıklarını söyler ve şöyle ekler: İlah kelimesini put ve vesvesenin karşıtı yaptılar. Rabb kelimesini terbiye edip yetiştirenlerle, halkın yetiştirilmesiyle uğraşanların eş anlamlısı yaptılar. İbadet kelimesini kulluk etmek, namaz, oruç, kurban manalarıyla sınırladılar. Din kelimesi mezhebin karşılığı oldu. Tağut'un zaten şeytan ve puttan başka tefsiri yoktu.

"Böylece Kur'an'ın merkezi olan fikirleri, bu dört terimin cehalet perdesiyle kapanması sonucu kaybolmuştur. İşte bu durum, kendisini Müslüman sayanların İslam'ı kabul etmelerine rağmen iman ve amellerinde sakatlık bulunmasının en büyük sebebidir."

Ülkelere Çizilen Sınırlar

MAZLUMA

SINIR OLMASIN!

**ABD EMPERYALİZMİ
BÖLGEMİZDEN
DEFEDİLECEK,
ALEM-İ İSLAM
BAĞIMSIZLIĞINA
KAVUŞACAĞIZ!**

